

Kvalitetsrapport

Dagtilbud i Favrskov Kommune 2021-2022

Indholdsfortegnelse

.....	1
1. Indledning	4
1.2 Resumé	5
Strukturel kvalitet	5
Proceskvalitet	6
Resultatkvalitet	7
1.3 Hvad er kvalitet i dagtilbud?	8
2. Strukturel kvalitet	9
2.1 Antal børn pr. medarbejder (normering)	10
2.2 Uddannet pædagogisk personale	12
2.2.1 Uddannet pædagogisk personale i daginstitutionerne	12
2.2.2 Uddannet pædagogisk personale i dagplejen	13
2.2.3 Rekruttering og fastholdelse af pædagogisk personale	14
2.2.4 Uddannelse af pædagogiske assistenter	14
2.3 Kompetenceudvikling	15
3. Proceskvalitet	16
3.1 Kvalitetsmåling (ITERS/ECERS) i daginstitutionerne	17
3.1.1 Kvaliteten i vuggestuer og børnehaver samlet set	19
3.1.2 Plads og indretning	21
3.1.3 Rutiner for personlig pleje	22
3.1.4 Sprog og bøger/literacy	24
3.1.5 Læringsaktiviteter	25
3.1.6 Interaktion	27
3.1.7 Organisationsstruktur	28
3.1.8 Opfølgning på kvalitetsmålingerne	30
3.2 Afrapportering på tilsyn i de private daginstitutioner	32
3.2.1 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i Livstræet i Vellev	32
3.2.2 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i Hadsten Naturbørnehave	32
3.3 Afrapportering på tilsyn i dagplejen	33
3.3.1 Tilsyn i 2021 i dagplejen	33
3.3.2 Tilsyn i 2022 i dagplejen	34

3.4 Afrapportering på tilsyn i de private pasningsordninger	35
3.5 Resultater fra forældretilfredshedsundersøgelsen	36
4. Resultatkvalitet	38
4.1 Sprogvurderinger	39
4.1.1 Sprogindsatser i dagtilbud	40
4.1.2 Sprogvurderingsresultater for treårige	41
4.1.3 Sprogvurderingsresultater i 0. klasse	44
4.1.4 Opfølgning på sprogvurderinger	46
4.2 Motorikvurderinger	47
4.2.1 Opfølgning på resultater fra motorikvurderinger	50

1. Indledning

Børns trivsel og læring i de første leveår er af afgørende betydning – både for det gode børneliv nu og her og for børnenes muligheder på længere sigt. Langt de fleste danske børn i 1–6-års alderen bruger de fleste af deres vågne timer i et dagtilbud (EVA 2020). Derfor er kvaliteten i dagtilbuddene afgørende for, at alle børn i Favrskov Kommune trives og udvikler sig.

Denne kvalitetsrapport beskriver kvaliteten i dagtilbuddene i Favrskov kommune og er et styrings- og dialogværktøj for dagtilbudsområdet. Kvalitetsrapporten udarbejdes og offentliggøres hvert andet år og fungerer som grundlag for dialog mellem centrale parter på dagtilbudsområdet, herunder medarbejdere, ledere, Børne- og Kulturforvaltningen, Børne- og Skoleudvalget samt forældrebestyrelser. Rapporten skal understøtte en systematisk evaluering og resultatopfølgning på tværs af dagtilbuddene i Favrskov Kommune med henblik på at fastholde og udvikle kvaliteten.

Denne kvalitetsrapport dækker perioden 2021 – 2022. Rapporten indeholder data fra de kommunale daginstitutioner, dagplejen samt den selvejende daginstitution Hadsten Børnehave i perioden fra januar 2021 til juli 2022. Hvor det er relevant, sammenholdes data med tidligere år for at belyse udviklingen over tid. Kvalitetsrapporten indeholder desuden afrapportering på tilsynet fra de private daginstitutioner og pasningsordninger.

Baggrund for kvalitetsrapporten – hvad siger loven?

Ifølge Dagtilbudsloven skal kommunalbestyrelsen sikre, at udviklingen på dagtilbudsområdet drøftes politisk mindst hvert andet år med udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og eventuelle prioriterede indsatser for området bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde de krav, der følger af loven (Dagtilbudsloven § 3a, stk. 5).

Kommunalbestyrelsen beslutter, om der som følge af drøftelsen skal iværksættes tiltag såsom kompetenceudvikling, supervision m.v., som kan understøtte og kvalificere dagtilbuddenes arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse (Dagtilbudsloven § 3a, stk. 6).

1.2 Resumé

Børn og Kultur vurderer, at der generelt er en tilfredsstillende kvalitet på dagtilbudsområdet. Nedenfor gennemgås de enkelte elementer i rapporten, som er inddelt i tre elementer af kvalitet; Strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultat-kvalitet. Der gives en kort vurdering af resultaterne for hvert element. For en mere detaljeret gennemgang af resultaterne henvises til rapportens øvrige afsnit.

Strukturel kvalitet

Strukturel kvalitet kan forstås som de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for, og som er påvirket af økonomi, organisering, ledelse m.m. i dagtilbuddet samt fysiske rammer. I denne rapport inddrages data om dagtilbuddenes normering, personalets uddannelsesniveau samt kompetenceudvikling.

Favrskov Kommune lever op til minimumsnormeringen i dagtilbud fra 2021, hvilket betyder, at der på kommuneniveau og målt som et årligt gennemsnit er minimum en pædagogisk medarbejder pr. tre børn i vuggestuen og minimum en pædagogisk medarbejder pr. seks børn i børnehaverne.

I Favrskov Kommune er andelen af pædagoger faldet siden 2018. Samtidig er andelen af både pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter steget. På landsplan opleves der lige nu en udfordring med at rekruttere og fastholde pædagogisk personale i dagtilbud og dermed sikre den rette fordeling af uddannet personale. Dette gør sig også gældende i Favrskov Kommune, og daginstitutionerne lever heller ikke op til den målsætning, som blev sat med sidste kvalitetsmåling om, at andelen af pædagoger i de enkelte institutionsenheder ikke må være under 70 pct. I Favrskov Kommune var der i 2021 en fordeling på 63 pct. uddannet personale og 37 pct. uuddannet personale, hvis både pædagoger og pædagogiske assistenter indgår som uddannet personale (hvilket er samme opdeling Kommunernes Landsforening benytter i deres opgørelse). Det er dog positivt at andelen af pædagogiske assistenter er steget, hvilket blandt andet er et resultat af den målsætning, der blev sat i sidste kvalitetsrapport om, at der hvert år er en medhjælper pr. institutionsområde og en dagplejer, der uddannes som pædagogisk assistent.

Der sker løbende kompetenceudvikling af medarbejderne og lederne i dagtilbud, hvilket blandt andet understøtter udviklingen af læringsmiljøer af høj kvalitet. Fx kompetenceudvikles medarbejdere i dagtilbud i relationskompetenceforløbet RARRT, og kvalitetsmålingerne viser samtidig, at daginstitutionerne i Favrskov Kommune har en høj kvalitet, når der kommer til interaktion mellem børn og voksne.

Proceskvalitet

Proceskvalitet er udtryk for den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns udvikling. I denne kvalitetsrapport inddrages resultater fra ITERS og ECERS kvalitetsmålinger i de kommunale daginstitutioner og den selvejende daginstitution i Hadsten til at belyse proceskvaliteten. I de private daginstitutioner, de private pasningsordninger og dagplejen belyses proceskvaliteten udelukkende ud fra de pædagogiske tilsyn gennemført i 2021-2022, da der ikke gennemføres kvalitetsmålinger i disse tilbud.

Der er med udgangspunkt i ITERS og ECERS kvalitetsmålingerne, foretaget i alle de kommunale daginstitutioner, samlet set en god kvalitet i både vuggestuer og børnehaver, og for begge målinger er der sket et markant fremskridt siden den seneste måling i 2019/2020. Den højeste score for både vuggestuerne og børnehaverne er parameteret 'Interaktion', hvor kvaliteten er tæt på fremragende. Forskning viser, at interaktionen mellem den voksne og barnet er den mest betydningsfulde enkeltfaktor for barnets udvikling. I Favrskov Kommune er interaktionerne præget af stort engagement, viden og interesse for børnenes trivsel og læring, hvor personalet er sensitiv og anerkendende over for børnene og deres behov.

Der er også sket fremskridt inden for de kvalitetsparametre, som blev udpeget som indsatsområder ved seneste måling. Kvalitetsmålingerne i 2022 viser, at det er lykket institutionerne at hæve kvaliteten for parametrene 'Rutiner for personlig pleje' og 'Plads og indretning' betydeligt. I både vuggestuerne og børnehaverne er der sket næsten en fordobling af scoren for 'Rutiner til personlig pleje' og dermed er kvaliteten gået fra tilstrækkelig til god kvalitet. For kvalitetsparameteret 'Læringsaktiviteter' er der også sket en mindre fremgang, hvor der er arbejdet med en større tilgængelighed af materialer og indretning på stuerne.

I dagplejen gennemføres der ikke kvalitetsmålinger, hvorfor proceskvaliteten vurderes med udgangspunkt i de løbende uanmeldte samt tematiske tilsyn. Børn og Kultur vurderer på baggrund af de gennemførte tilsyn i 2021 og 2022, at der er en god kvalitet i dagplejen.

Der har desuden været tilsyn i de private daginstitutioner og pasningsordninger. Kvaliteten i de private pasningsordninger vurderes samlet set til at være tilfredsstillende. Kvaliteten i de private institutioner vurderes samlet set ligeledes at være tilfredsstillende.

Børn og Kultur vurderer desuden, at den samlede forældretilfredshed er god. Den seneste forældretilfredsundersøgelse viser, at 87 pct. er tilfredse eller meget tilfredse med deres barns dagtilbud og Favrskov Kommune ligger desuden på samme niveau som landsgennemsnittet og samme niveau som ved Favrskov Kommunes undersøgelse i 2019.

Resultat kvalitet

Resultat kvalitet handler om, hvad børnene får ud af at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk. I denne kvalitetsrapport præsenteres resultater for sprog- og motorikvurderinger.

Børn og Kultur vurderer, at sprogvurderingerne viser et generelt godt sprogligt udgangspunkt hos de treårige i Favrskov Kommune, samt at 0. klasseeleverne generelt har et tilfredsstillende sprogligt udgangspunkt med sig fra børnehaven. Det er dog en opmærksomhed, at andelen af treårige med behov for en særlig sprogindsats er steget i 1. halvår af 2022 sammenlignet med 2021. Der er også fortsat en lidt større gruppe af 0. klasseelever med behov for en særlig eller fokuseret indsats indenfor talesproglige færdigheder.

Motorikvurderingerne viser, at der generelt har været en positiv udvikling i børnenes motoriske færdigheder siden 2018. Blandt de toårige og fem-seksårige har der dog været en lille stigning i motorisk uøvede eller usikre børn fra 2020 til 2021. Stigningen er sammenfaldende med Covid-19 nedlukninger, der kan have påvirket resultatet.

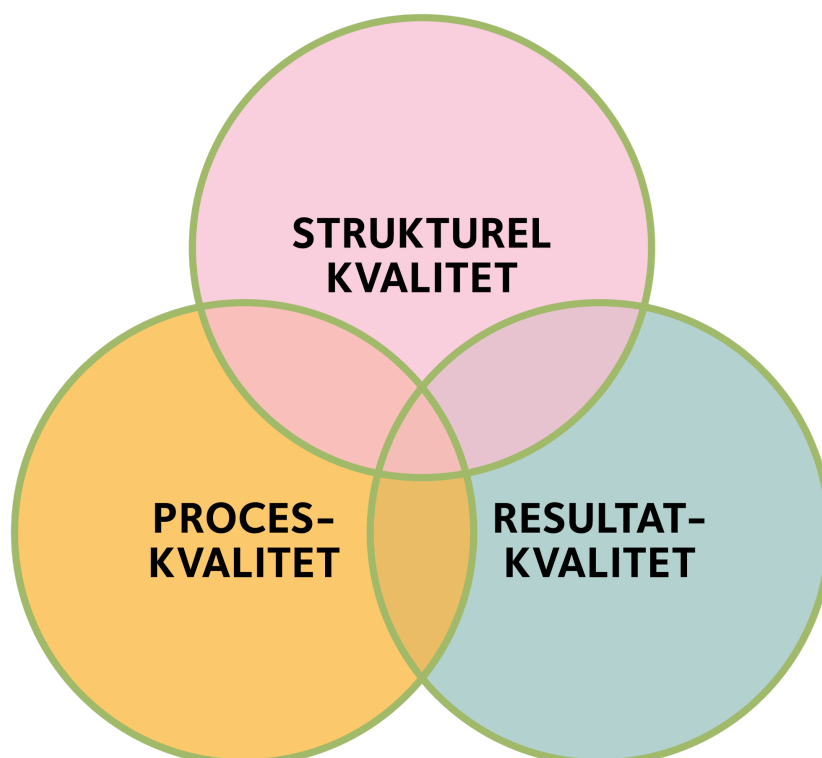
1.3 Hvad er kvalitet i dagtilbud?

I denne rapport beskrives kvaliteten i dagtilbuddene i Favrskov Kommune, men kvalitet er mange ting og kan forstås forskelligt. I dette afsnit defineres den kvalitetsforståelse, som rapporten bygger på – velvidende at alt, hvad der siger noget om kvaliteten i dagtilbuddene i Favrskov Kommune ikke kan rummes i denne rapport.

Favrskov Kommune er inspireret af Danmarks Evalueringsinstituts' (EVA) kvalitetsbegreb, der laver en analytisk skelnen mellem tre elementer af kvalitet: Strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultatkvalitet. Et dækkende kvalitetsfokus i dagtilbud omfatter derfor alle tre elementer:

- **Strukturel kvalitet** kan forstås som de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for, og som er påvirket af økonomi, organisering, ledelse m.m. i dagtilbuddet. Det er fx dagtilbuddets fysiske rammer, normering og personalets uddannelsesbaggrund.
- **Proceskvalitet** er udtryk for den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns udvikling. Proceskvalitet omfatter også kvaliteten af de pædagogiske kompetencer med hensyn til interaktion med børn i forbindelse med leg og læring.
- **Resultatkvalitet** handler om, hvad børnene får ud af at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk. Det er fx sprog- og motorikvurderinger.

Der er ikke tale om tre separate elementer; derimod hænger de i høj grad sammen og påvirker hinanden. De fungerer således som en analytisk skelnen for at kunne belyse, at forskningen i kvalitet fokuserer på bestemte forhold vedrørende kvalitet. Et helhedsorienteret blik på kvalitet forudsætter imidlertid, at alle elementer og temaer ses i sammenhæng. I rapporten præsenteres data og resultater inddelt i disse tre elementer for overskuelighedens skyld, men i praksis kan de ikke adskilles.

2. Strukturel kvalitet

Strukturel kvalitet kan forstås som de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for, og som er påvirket af økonomi, organisering, ledelse m.m. i dagtilbuddet. I denne rapport inddrages data om dagtilbuddenes normering, personalets uddannelsesniveau samt kompetenceudvikling.

De fysiske rammer belyses dog i afsnittet om proceskvalitet, da de fysiske rammer indgår som et element i den ITERS og ECERS kvalitetsmåling, der er foretaget i alle kommunale daginstitutioner og den selvejende daginstitution.

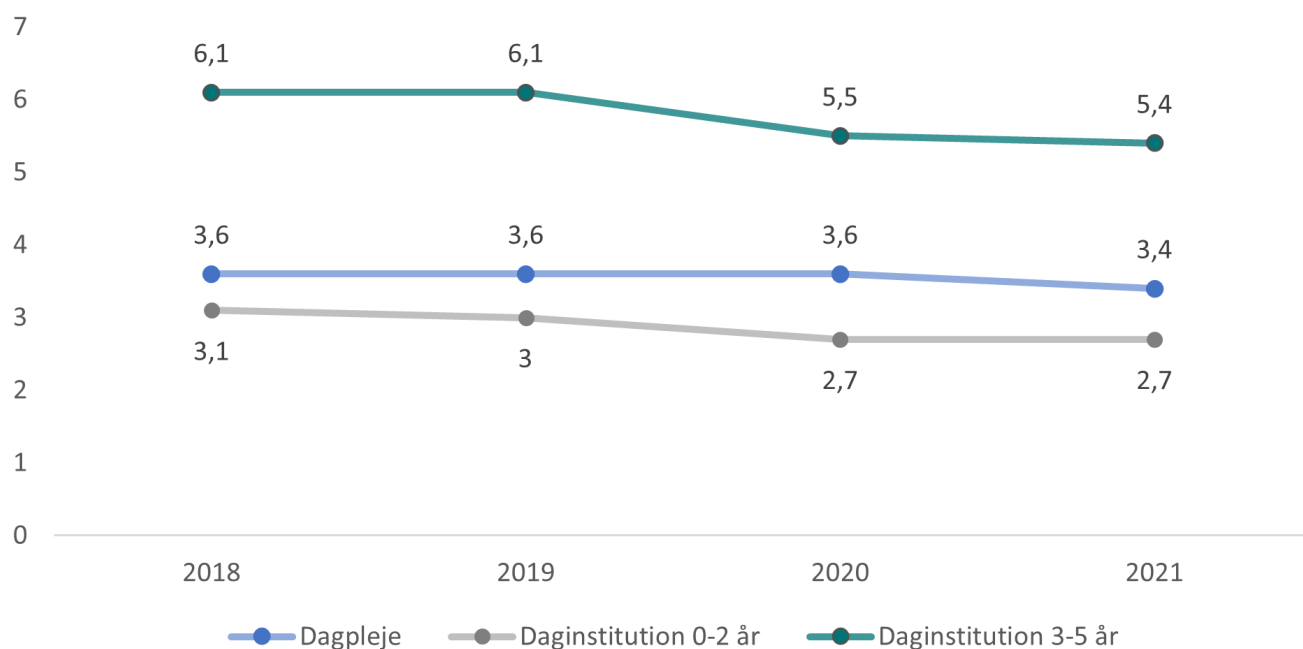

2.1 Antal børn pr. medarbejder (normering)

Med normering menes antal børn pr. medarbejder. Normering udregnes forskelligt, og forskellige undersøgelser har vist forskellige resultater i forhold til, hvorvidt der er en sammenhæng mellem normering og kvalitet (VIVE 2019 samt EVA 2017)^[1]. Samlet set peger forskning dog på, at der er en sammenhæng mellem de strukturelle parametre, såsom normering, gruppestørrelse og personalets grund- og videreuddannelse og kvaliteten af voksen-barn-interaktioner i daginstitutioner (VIVE 2019). Det er dermed ikke alene antallet af voksne, men også de voksnes kvalifikationer og engagement, der har betydning for kvaliteten.

I december 2020 blev der indgået en aftale om minimumsnormeringer mellem Regeringen (Socialdemokratiet), Radikale Venstre, Socialistiske Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet. Det blev besluttet, at der fra 2024 skal være minimum en pædagogisk medarbejder til tre børn i vuggestuer og minimum en pædagogisk medarbejder til seks børn i børnehaver. Nedenfor ses udviklingen i normeringen i Favrskov Kommune.

Figur 2.1a Udvikling i normering i Favrskov Kommune

Kilde: Børnepasning - Danmarks Statistik (dst.dk)

1. VIVE 2019: Normeringer. Hvad betyder antallet af voksne i en institution for børnene? En række undersøgelser giver et fingerpeg. - VIVE samt EVA 2017: EVA Forskningsopsamling Kvalitet i dagtilbud 3_1.pdf

Kravet om minimumsnormeringer opgøres ud fra Danmark Statistiks normeringstal^[2]. Favrskov Kommune lever op til minimumsnormeringen i dagtilbud fra 2021, hvilket betyder, at der på kommuneniveau og målt som et årligt gennemsnit er minimum en pædagogisk medarbejder pr. tre børn i vuggestuen og minimum en pædagogisk medarbejder pr. seks børn i børnehaverne.

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

I sidste kvalitetsrapport for 2019-2020 blev der opsat en målsætning om, at det frem mod 2022 skulle tilstræbes, at alle institutionsenheder holder sig under 6 børn pr. medarbejder (når vuggestuebørn vægtes med 2). Som det fremgår af ovenstående, indfrier dagtilbuddene samlet set denne målsætning. Da opfølgning på normeringen i Favrskov Kommunes daginstitutioner generelt sker med udgangspunkt i de nationalt fastsatte definitioner og Danmarks Statistiks normeringstal opgøres der ikke normeringstal på institutionsniveau.

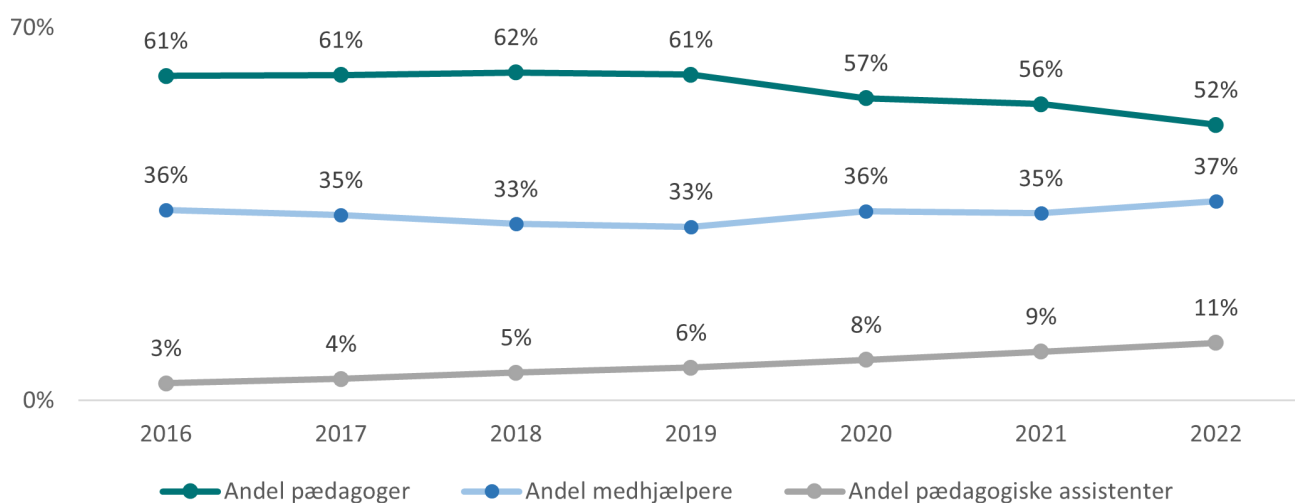
2.2 Uddannet pædagogisk personale

Forskning på dagtilbudsområdet viser, at personalets kvalifikationer har en afgørende betydning for kvaliteten af dagtilbuddet. Eksempelvis fremhæves det i EVAs forskningsopsamling Kvalitet i Dagtilbud, at andelen af uddannede i dagtilbuddet er en af de faktorer med størst betydning for kvaliteten (EVA 2017)^[3]. Derfor vurderes andelen af pædagoger og pædagogiske assistenter blandt medarbejderne på dagtilbudsområdet at være en indikator for kvalitet.

2.2.1 Uddannet pædagogisk personale i daginstitutionerne

Nedenstående figur 2.2.1a viser udvikling i andel uddannet personale i Favrskov Kommune fra 2016-2022.

Figur 2.2.1a Udvikling i andel uddannet personale

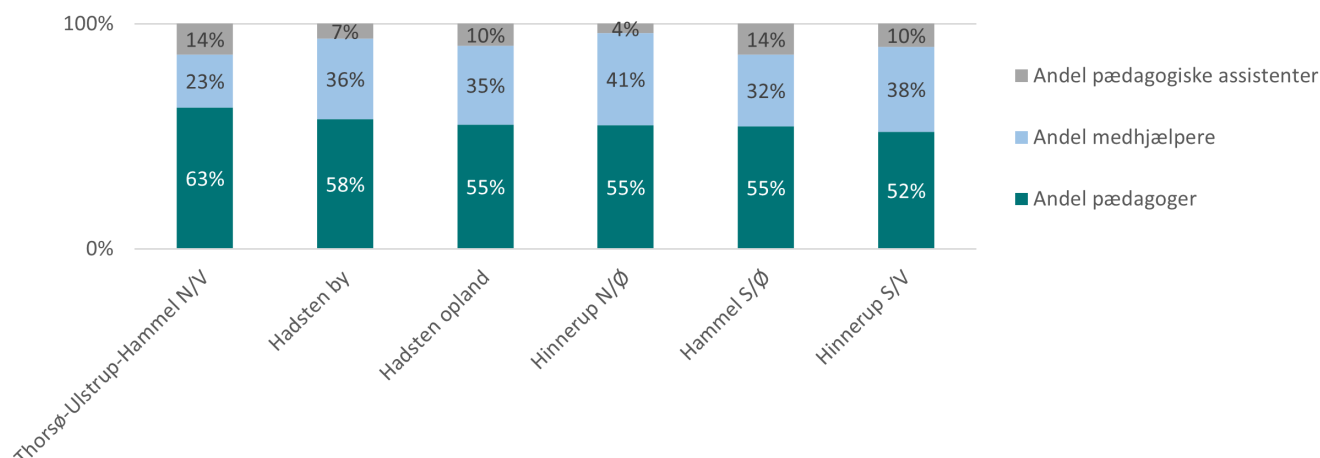

Kilde: Nøgletal KØF

3. EVA (2017): Vidensopsamling_Kvalitet_i_dagtilbud (3).pdf

Nedenfor ses udviklingen i de forskellige områder.

Figur 2.2.1b Andel uddannet pædagogisk personale i de forskellige områder i 2021

Kilde: Opgørelse fra Økonomi, Favrskov Kommune

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

I kvalitetsrapporten for 2019–2022 blev det sat som en målsætning, at der frem mod 2022 ikke skulle være institutionsenheder med under 70 pct. pædagoger. Som det fremgår af ovenstående tabel, har ingen af institutionsområderne 70 pct. pædagoger, og andelen af pædagoger har været faldende siden 2018. Den lave andel af pædagoger gør sig gældende for langt de fleste kommuner i Danmark^[4]. Til gengæld har flere af områderne i Favrskov Kommune et stigende antal uddannet pædagogiske assistenter. Kigges der samlet set på uddannet pædagogisk personale (dvs. pædagoger og pædagogiske assistenter), er der i 2021 63 pct. uddannet pædagogisk personale^[5].

2.2.2 Uddannet pædagogisk personale i dagplejen

I dagplejen er kun en meget lille del af dagplejerne enten uddannet pædagoger eller pædagogiske assistenter. Pr. 1. august 2022 er der ansat 177 dagplejere og af dem har 16 en pædagogisk assistent uddannelse og 16 er uddannet pædagog. Hertil kommer dagplejepædagogerne, som understøtter dagplejerne i det daglige og spiller en central rolle i forhold til at støtte op om den løbende udvikling og kompetenceudvikling i dagplejen.

4. Kend din kommune 2022 (kl.dk).

5. KL definerer ligeledes uddannet pædagogisk personale som ansatte med en uddannelse som pædagoger eller pædagogisk assistent samt pædagogisk uddannede ledere. Opgørelsesmetoden følger den officielle statistik ved Danmarks Statistik (Kend din kommune 2022 (kl.dk))

2.2.3 Rekruttering og fastholdelse af pædagogisk personale

Udfordringen med fordelingen af uddannet personale skal også ses i lyset af den stigende udfordring med rekruttering og fastholdelse af pædagogisk personale, som er en national udfordring^[6]. Lederne i dagtilbud oplever især, at det er blevet svære at rekruttere kvalificeret pædagogisk personale samtidig med et stigende børnetal. Det er ligeledes svært at rekruttere nok dagplejere, hvorfor der ses et faldende antal dagplejere i kommunen i de seneste år.

Mangel på kvalificeret pædagogisk personale vil påvirke kvaliteten af læringsmiljøet i dagtilbuddene og risikere at få alvorlige konsekvenser for børnene. På den baggrund er der udarbejdet en rekruttering- og fastholdelsesstrategi, som løbende igangsætter en række initiativer.

Strategien indeholder bl.a. initiativer som:

- Opkvalificering af eksisterende personale ved bl.a. at uddanne medhjælpere til pædagogiske assistenter og meritpædagoger
- Synliggørelse af de gode fortællinger om dagtilbud i Favrskov Kommune med bl.a. en rekrutteringskampagne og ny hjemmeside
- En bedre opstart og fastholdelse af nye medarbejdere og ledere
- Fuldtidskampagne med henblik på at få flere op i fuld tid
- Styrket praktikforløb for studerende.

Der sættes løbende nye initiativer i gang.

2.2.4 Uddannelse af pædagogiske assistenter

I forrige kvalitetsrapport blev der fastsat en målsætning om, at der hvert år er en medhjælper pr. institutionsområde og en dagplejer, der uddannes som pædagogisk assistent via merit-uddannelsen. Denne målsætning er blevet indfriet. I 2021 blev der uddannet 13 pædagogiske assistenter på merit-uddannelse. I 2022 startede 9 medarbejdere og en dagplejer på uddannelsen.

Favrskov Kommune er desuden forpligtet til at uddanne et antal pædagogiske assistenter hvert år, som kommunen ansætter som elever fra den ordinære pædagogiske assistent uddannelse. I 2021 blev der uddannet fire pædagogiske assistenter via den ordinære uddannelse. I 2022 er der uddannet seks pædagogiske assistenter, og der er startede seks nye elever.

6. Færre ansøgere til pædagoguddannelsen understreger behov for rekrutteringsplan | BUPL

2.3 Kompetenceudvikling

Dagtilbuddene danner fundamentet for børns videre udvikling, læring og uddannelse, og der er mange og høje forventninger til den indsats, dagtilbuddene skal levere. De pædagogiske medarbejdere skal være opdaterede i forhold til viden, metoder og indsatser, så de kan arbejde målrettet og reflektere over deres praksis. Ledelsesteamet skal kunne organisere rammerne for en pædagogisk velfunderet praksis, skabe en evalueringskultur i dagtilbuddet og samtidig skal de agere strategisk i en politisk styret organisation.

Ovenstående er afgørende for at drive dagtilbud af høj kvalitet, der understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse bedst muligt. Derfor er kompetenceudvikling af både ledere og medarbejdere en væsentlig parameter for kvaliteten på dagtilbudsområdet. Denne pointe understøttes også af EVAs forskningsopsamling Kvalitet i dagtilbud, der peger på, at efter- og videreuddannelse af pædagogisk personale øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde.

Der sker løbende kompetenceudvikling af medarbejderne og lederne i dagtilbud. De seneste års kompetenceudviklingsinitiativer er oplistet herunder:

- Siden 2019 er der igangsat et kompetenceløft af medarbejdere i dagtilbud og dagplejen i *Teachers Talk*, der opkvalificerer medarbejderne i forhold understøttelse af børnenes sprogudvikling.
- I foråret 2021 gennemførte 20 medarbejdere fra vuggestuerne et diplommodul i *Tidlig indsats i dagtilbud – de første leveår for børn i udsatte positioner*. Parallelt med uddannelsen deltog de daglige ledere fra vuggestuerne i en asynkron online læringssti, således at lederne bedre kunne understøtte medarbejderne i diplommodulets tematikker.
- I foråret 2021 gennemførte syv dagplejere et splitforløb hos SOSU Østjylland bestående af to AMU-kurser i hhv. *Tidlig opsporing – børn i udsatte positioner* og *Refleksionsmetoder i den pædagogiske praksis*.
- Som led i arbejdet med børns første 1000 dage er alle dagplejere i 2021 og 2022 på et kursus af en uges varighed, der kvalificerer dem til tidlig opsporing og indsats i forhold sårbare børn og forældre.
- I efteråret 2021 og foråret 2022 gennemførte 52 pædagoger i daginstitutioner, ressourcepædagoger og dagplejepædagoger et kursus i RARRT I (Relation, Anerkendelse, Ressourceorienteret og Reflekteret Teori) ved Center for dynamisk psykologi. I efteråret 2022 starter der to nye hold op, hvor 29 pædagoger i daginstitutionerne deltager. Formålet er at styrke pædagogernes relationskompetencer. Målet er at flere pædagoger fremover skal uddannes i RARRT.
- 12 dagplejere deltager sammen med 19 medhjælpere fra daginstitutionerne i september 2022 i tre læringsdage om den styrkede pædagogiske læreplan. Forløbet er målrettet nyansatte dagplejere og medhjælpere i daginstitutionerne, der endnu ikke har været på uddannelse i den styrkede læreplan.
- Som faglig inspiration er der i 2022 udbudt muligheden for, at dagplejerne kan deltage i aftenmøder om bevægelsesglæde ved DGI, arbejdet med musik i samarbejde med Favrskov Musikskole og om AULA og forældresamarbejde.
- Som faglig inspiration er der i november 2022 mulighed for, at medarbejdere i dagtilbud kan deltage i et fyraftensmøde om NEST i dagtilbud, arrangeret af PPR, med henblik på at styrke den inkluderende indsats. De daglige ledere inviteres desuden til et formøde om, hvordan der ledelsesmæssigt kan støttes op om NEST.
- I Favrskov Kommune er der en målsætning om, at alle ledere for områder med direkte borgerkontakt skal tage en diplomuddannelse i offentlig ledelse (DOL). Alle områdeledere har gennemført eller er ved at gennemføre DOL og ligeledes er en stor del af de daglige ledere enten i gang med eller har gennemført DOL.

Udover ovenstående strukturelle kvalitetsparametre, er der også elementer fra ITERS og ECERS kvalitetsmålingerne, som beskrives i næste afsnit, som siger noget om den strukturelle kvalitet.

3. Proceskvalitet

Proceskvalitet er udtryk for den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns udvikling.

I denne kvalitetsrapport inddrages resultater fra ITERS og ECERS kvalitetsmålinger i de kommunale daginstitutioner og den selvejende daginstitution til at belyse proceskvaliteten.

I de private daginstitutioner, de private pasningsordninger og dagplejen belyses proceskvaliteten udelukkende ud fra de pædagogiske tilsyn gennemført i 2021-2022, da der ikke gennemføres kvalitetsmålinger i disse tilbud.

3.1 Kvalitetsmåling (ITERS/ECERS) i daginstitutionerne

Favrskov Kommune og Professionshøjskolen UCN har i en årrække samarbejdet om måling af kvalitet i læringsmiljøerne i Favrskov Kommunes daginstitutioner. Kvalitetsmålingerne er en del af kommunens tilsyn med de kommunale daginstitutioner og den selvejende daginstitution, og i 1. kvartal af 2023 vil der blive afholdt kvalitetssamtaler med alle institutionsområder, som en opfølgning på kvalitetsmålingerne^[7]. Formålet med kvalitetsmålingen er at skabe et bedre grundlag for den videre udvikling af den pædagogiske kvalitet i de enkelte daginstitutioner.

Målingen tager udgangspunkt i den internationalt anerkendte forskningsmetode ITERS-3 (Infant/Toddler Environment Rating Scale, third edition) til måling af kvalitet i vuggestuerne og ECERS-3 (Early Childhood Environment Rating Scale, third edition) til måling af kvalitet i børnehaverne^[8].

Kvalitetsmålingen i vuggestuerne og børnehaverne undersøger kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø. Det pædagogiske læringsmiljø er den sammenhæng børnene indgår i, når de befinder sig i daginstitutionen og omfatter blandt andet: samspillet med og relationer til personalet og til resten af børnegruppen, legens muligheder samt den voksnes rolle i legen, planlagte pædagogiske aktiviteter og hverdagsrutiner, den fysiske indretning på stuen og i dagtilbuddet generelt og de tilgængelige materialer til leg og aktivitet.

Med ITERS og ECERS redskaberne observeres forskellige tegn på kvalitet; herunder mange af de elementer og temaer, som er indeholdt i den styrkede pædagogiske læreplan, som udgør rammen for det pædagogiske arbejde i alle dagtilbud i Danmark. Tegnene på kvalitet er inddelt i seks kvalitetsparametre (subskalaer):

- Plads og indretning
- Rutiner for personlig pleje
- Sprog og bøger (ITERS) / Sprog og Literacy (ECERS)
- Læringsaktiviteter
- Interaktion
- Organisationsstruktur.

I Favrskov Kommune er der lavet observationer i alle kommunale daginstitutioner og i den selvejende daginstitution. Der observeres på én stue i hver institution – hhv. børnehave og vuggestue.

Gennem observationerne scores de forskellige tegn på kvalitet som utilstrækkelig kvalitet, tilstrækkelig kvalitet, god kvalitet eller fremragende kvalitet. Scorerne omsættes i tal på en 1-7 pointskala^[9]. Nedenfor ses en oversigt over hvilken grad af kvalitet en score udtrykker.

7. I maj 2022 trådte en ændring af dagtilbudsloven i kraft, som medførte skærpede krav til tilsynet i dagtilbud. Børne- og Skoleudvalget vedtog i april 2022 en ny ramme for tilsynet i dagtilbud. I 2022 udgør kvalitetsmålingen en del af det pædagogiske tilsyn i de kommunale daginstitutioner og i den selvejende daginstitution.

8. Fremover i rapporten vil der blive refereret til målingen med betegnelserne ITERS og ECERS.

9. ITERS og ECERS kommunerapporterne er vedlagt som bilag.

Tabel 3.1 Graden af kvalitet

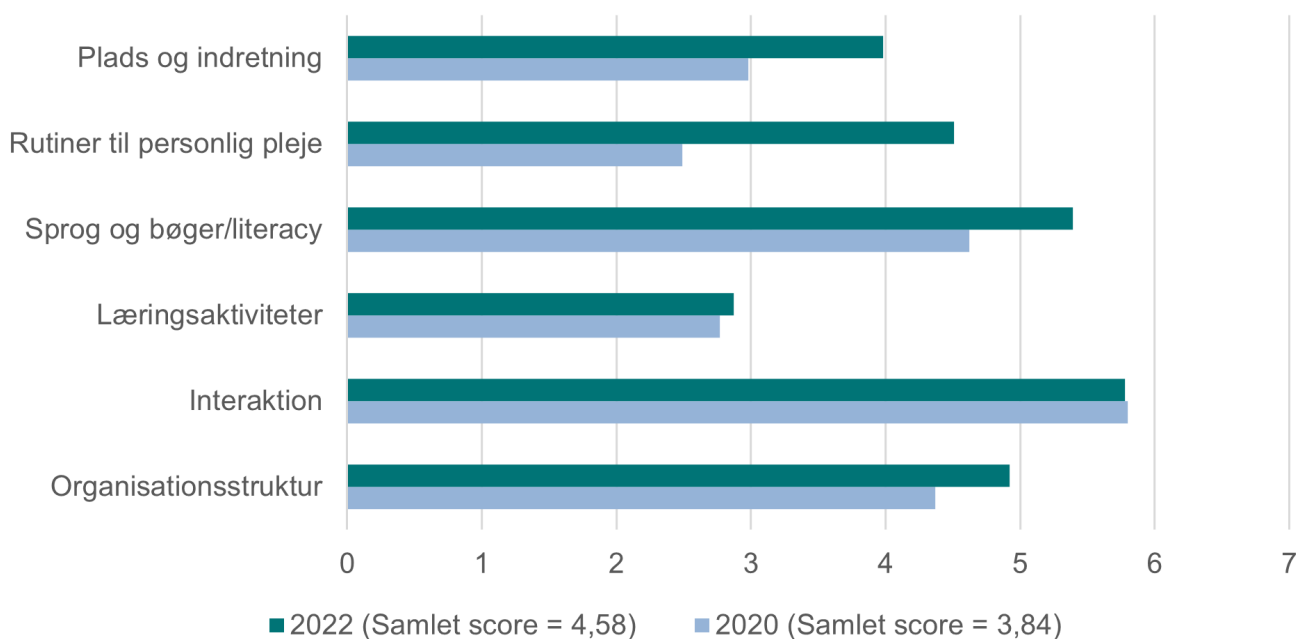
Score	Kvalitetsniveau	Forklaring
1 – 1,9	Utilstrækkelig	Den <i>utilstrækkelige</i> kvalitet betyder, at der eksisterer mangler i det observerede læringsmiljø. Det kan fx være mangel på legematerialer eller manglende brug af de tilstedeværende materialer. <i>Utilstrækkelig</i> kvalitet kan også betyde manglende opmærksomhed fra personalet samt for få eller negative interaktioner mellem børnene og det pædagogiske personale.
2 – 3,9	Tilstrækkelig	Den <i>tilstrækkelige</i> kvalitet betyder, at der er et tilstrækkeligt antal tilgængelige legematerialer til stede på stuen. Det betyder også, at der er observeret interaktioner, som giver børnene et minimalt, men dog tilstrækkeligt niveau af omsorg og opmærksomhed. Det kan være, at personalet jævnlige eller i nogen grad taler og interagerer med børnene. <i>Tilstrækkelig</i> kvalitet kan fx også betyde, at krav til sikkerhed og hygiejne i nogen grad opfyldes.
4 – 5,9	God	<i>God</i> kvalitet kan betyde, at der er flere tilgængelige legematerialer samt en fysisk indretning, der understøtter læringsaktiviteter. Det kan også betyde, at personalet i højere grad interagerer med børnene og involverer sig i deres lege og aktiviteter på en nysgerrig og berigende måde.
6 – 7	Fremragende	Ved den <i>fremragende</i> kvalitet er stort set alle kvalitetskriterier opfyldt. Læringsmiljøet er således rigt på tydelige lege- og læringsområder, som i særlig grad stimulerer børnenes leg og læring og skaber trygge rammer for børnene. Det pædagogiske personale er fokuserede på børnenes tryghed og omsorg, og de stimuleres til læring og udvikling gennem interaktion og samtale.

Nedenfor ses resultaterne på kommuneniveau fra kvalitetsmålingerne i 2022 sammenholdt med den første kvalitetsmåling i hhv. 2019 og 2020. Først præsenteres den gennemsnitlige kvalitet samlet set i vuggestuerne og børnehaverne, og derefter gennemgås resultaterne for hvert kvalitetsparameter (subskala) for henholdsvis vuggestuerne (ITERS) og børnehaverne (ECERS).

3.1.1 Kvaliteten i vuggestuer og børnehaver samlet set

Kvaliteten i både vuggestuerne og børnehaverne i Favrskov Kommune er gennemsnitlig god. Den gennemsnitlige score i vuggestuerne er 4,59 og 4,36 i børnehaverne. Dette er en markant forbedring fra sidste kvalitetsmåling i vuggestuerne i 2020 og i børnehaverne i 2019. Den samlede score i vuggestuerne er sammenlignet med målingen i 2020 steget med 0,74 point, og børnehaverne er sammenlignet med målingen i 2019 steget med næsten et helt point (0,91). I nedenstående figurer ses fordelingen mellem de seks kvalitetsparametre og udviklingen fra sidste måling^[10].

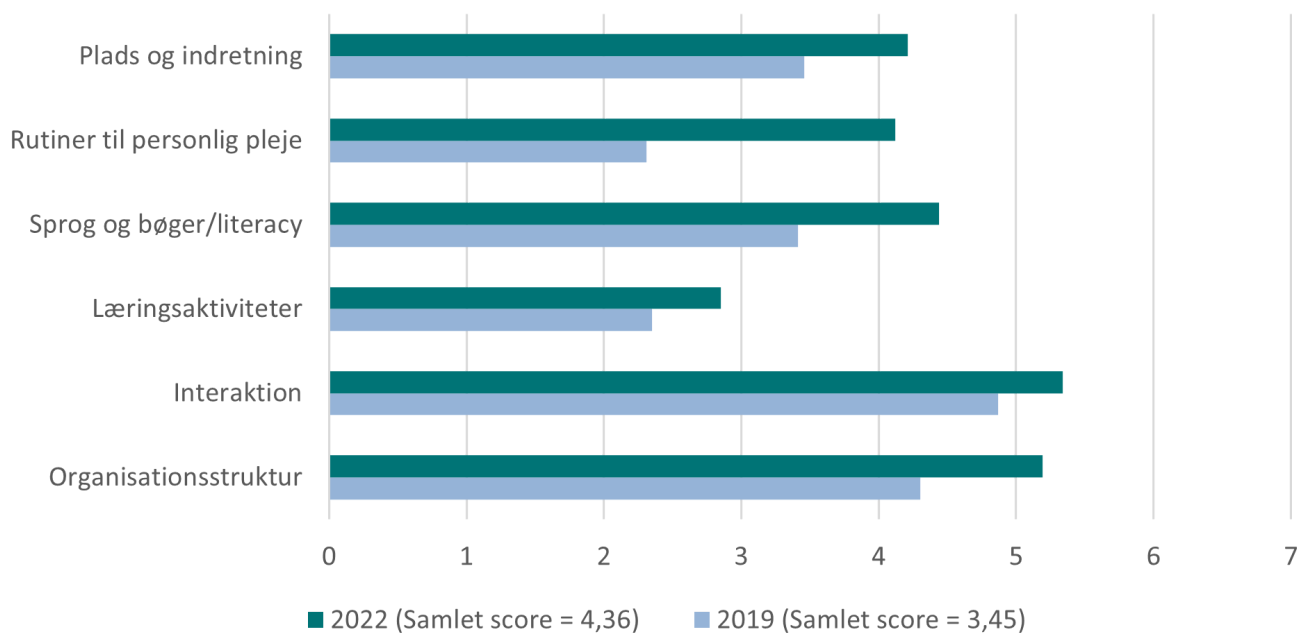
Figur 3.1.1a Sammenligning mellem årene på kvalitetsparametre i vuggestuerne (ITERS)

Kilde: UCN

10. Det skal bemærkes at de to ITERS datasæt fra 2020 og 2022 ikke kan sammenlignes én til én. I 2020 blev der observeret med værktøjet ITERS-R og i 2022 med ITERS-3. De væsentligste forskelle er bl.a. at ITERS-3 kræver mindre opmærksomhed på tilgængelige materialer og mere opmærksomhed på, hvordan det pædagogiske personale bruger materialerne til at fremme børns læring. Det har ikke medført større forskudninger i de konkrete scorer for Læringsaktiviteter imellem årene.

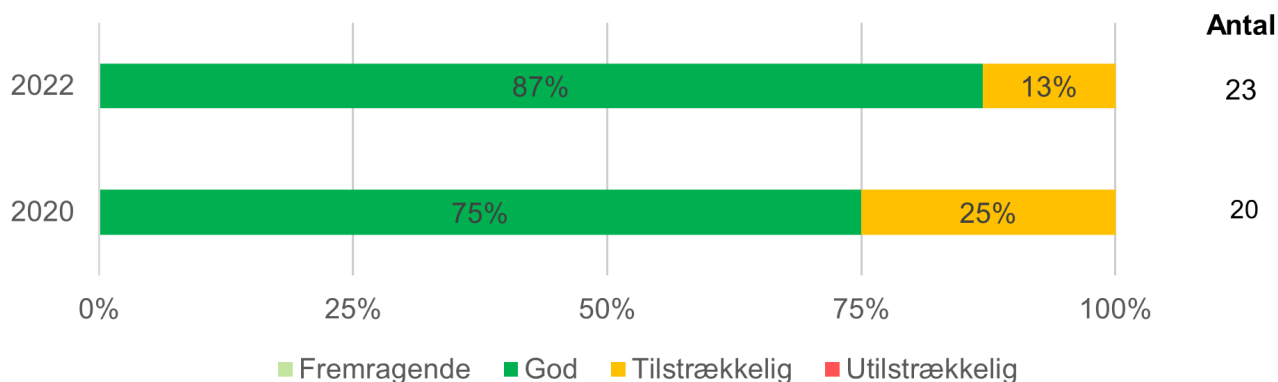
Figur 3.1.1b Sammenligning mellem årene på kvalitetsparametre i børnehaverne (ECERS)

Kilde: UCN

Ser man på fordelingen af institutionernes samlede scorer (gennemsnittet) er kvaliteten i vuggestuerne steget. Hvor der i 2020 var 75 pct., der scorede god kvalitet, er der i 2022 87 pct., der scorer god kvalitet, og antallet af institutioner, der scorede tilstrækkelig kvalitet er tilsvarende faldet fra 25 pct. til 13 pct.

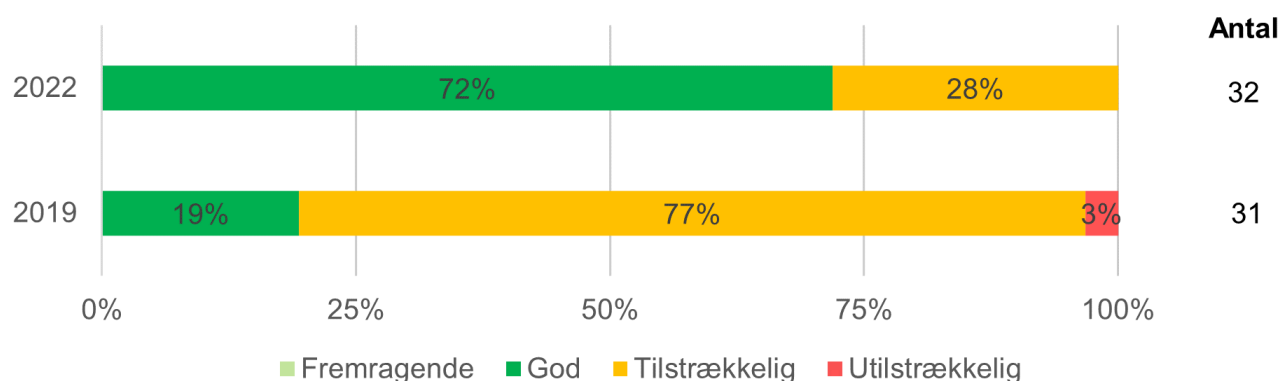
Figur 3.1.1c Fordeling af vuggestuerne målt på gennemsnitlig score

Kilde: UCN

Andelen af institutioner, der scorer god kvalitet i børnehaverne, er mere end tredoblet og andelen, der scorer tilstrækkelig kvalitet mere end halveret. Ingen institutioner scorer i 2022 utilstrækkelig kvalitet.

Figur 3.1.1d Fordeling af børnehaverne målt på gennemsnitlig score

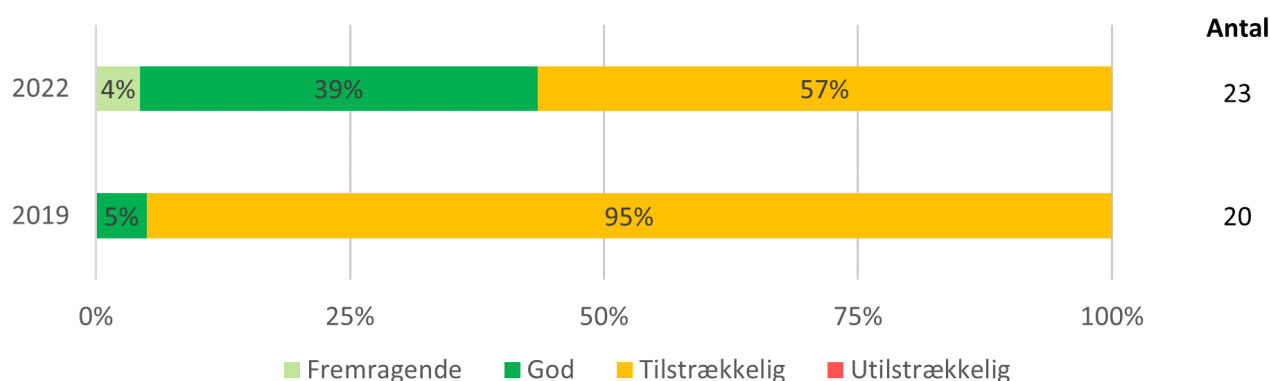
Kilde: UCN

Nedenfor uddybes resultaterne inddelt i de seks kvalitetsparametre for henholdsvis vuggestuerne (ITERS) og børnehaverne (ECERS).

3.1.2 Plads og indretning

Nedenfor beskrives resultaterne for kvalitetsparameteret *Plads og indretning*. Først præsenteres resultaterne for kvalitetsmålingen i vuggestuerne (ITERS) og derefter for børnehaverne (ECERS).

Figur 3.1.2a Score for *Plads og indretning* i vuggestuerne (ITERS)

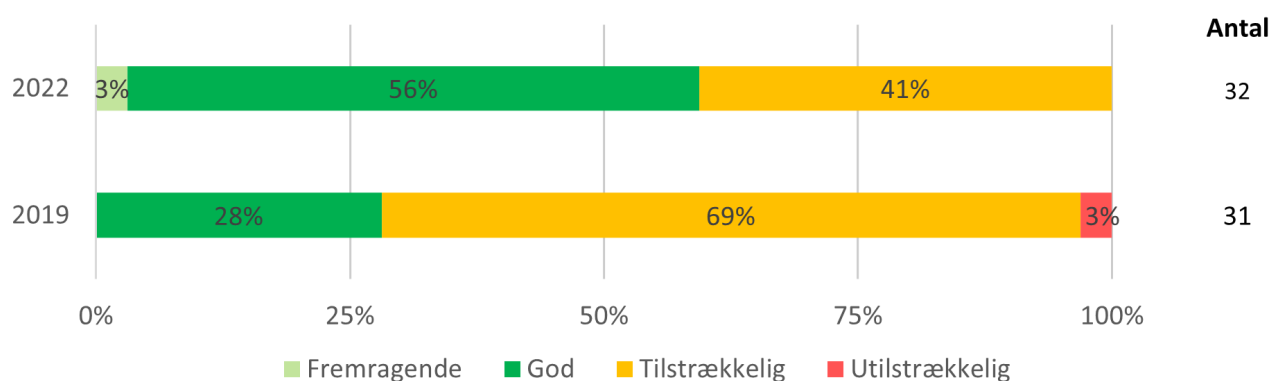

Kilde: UCN

Den gennemsnitlige score for *Plads og indretning* i vuggestuerne er 3,98, og kvaliteten er derfor samlet set god. Dette er en markant forbedring fra sidste måling i 2019, hvor den gennemsnitlige score var 2,98. Der er generelt plads nok og vuggestuerne er generelt i god stand, rene og vedligeholdt. Der er dog stor variation mellem institutionerne, som scorer mellem 2 (tilstrækkelig kvalitet) og 7 (fremragende kvalitet). Udfordringen handler især om stuenes indretning, som handler om hvorvidt der er hygge- og legeområder til spædbørn, interessecentre til tumlinger og praktiske områder til pleje. Indretningen skal gøre det muligt at overvåge og have visuel kontakt med alle børn.

Der er ligeledes stor variation i udstillinger og dokumentationer af børnenes egne produktioner. Den store udfordring synes at være at udnytte dokumentation til at stimulere børnenes interesse for udstillingerne, hvilket kan gøres ved, at personalet hver dag peger på og læser ord på udstillingerne og benytter de udstillede materialer til at fremme uformelle samtaler med børnene. Det er vigtigt at materialerne er i børnehøjde og er aktuelle, så børnene selv har lyst til at initiere (pege, se på, spørge om) samtaler om de udstillede materialer.

Figur 3.1.2b Score for *Plads og indretning* i børnehaverne (ECERS)

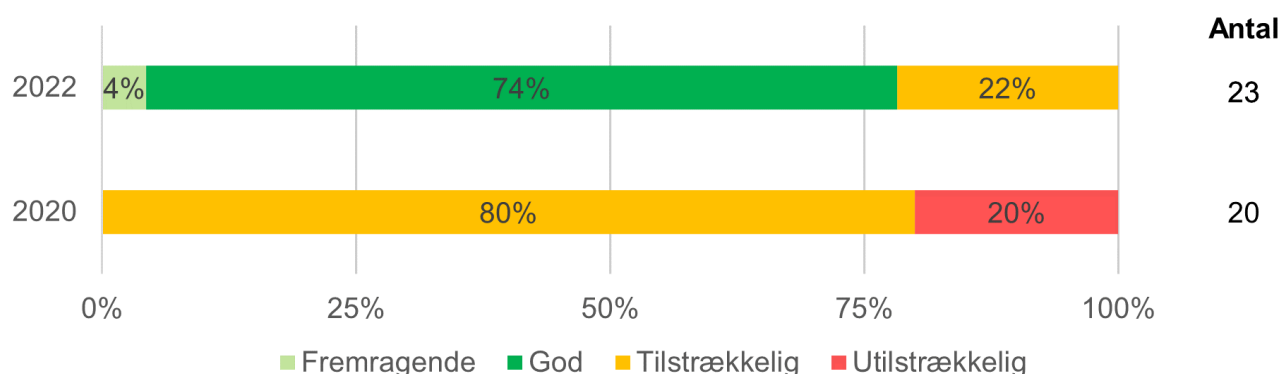
Kilde: UCN

Den gennemsnitlige score for *Plads og indretning* i børnehaverne er 4,21 og er således af god kvalitet og en markant forbedring fra sidste måling, hvor scoren var 3,46. Indretningen til leg og læring er blevet bedre, bl.a. fordi flere har fået indrettet med flere interessecentre og plads til privatliv. Udstillingerne, indretningen og børnemiljøet generelt, fremstår generelt indbydende og stimulerende for børnene.

3.1.3 Rutiner for personlig pleje

Nedenfor beskrives resultaterne for kvalitetsparameteret *Rutiner for personlig pleje*. Først præsenteres resultaterne for kvalitetsmålingen i vuggestuerne (ITERS) og derefter for børnehaverne (ECERS).

Figur 3.1.3a Score for *Rutiner for personlig pleje* i vuggestuerne (ITERS)

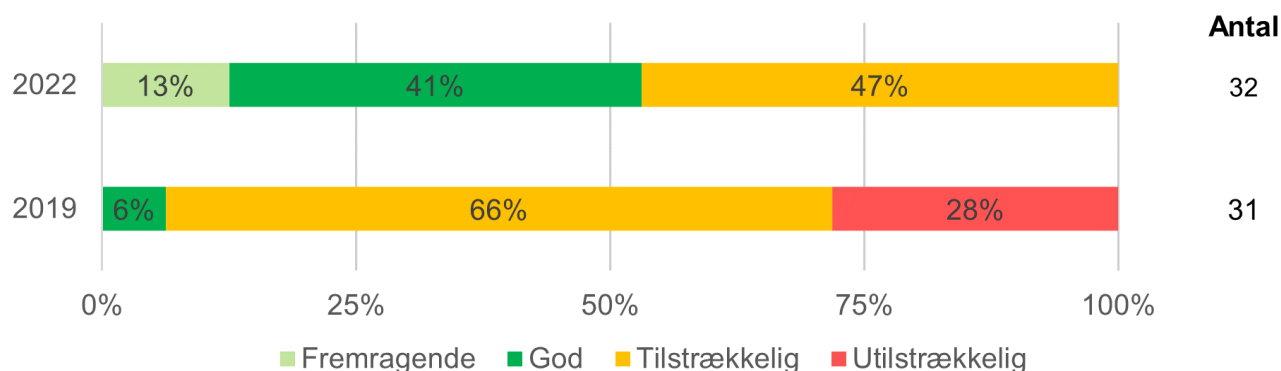

Kilde: UCN

Personalets rutiner for personlig pleje i vuggestuerne er gode (4,51). Generelt er scoren næsten dobbelt så høj som i 2020, hvor scoren var 2,49. De fysiske rammer/stuens indretning medfører nogle gange forhindringer for en nem visuel overvågning af børnene, fx hvor krybberummet/børnenes soverum er placeret på en måde, så de ikke kan overvåges direkte fra stuen.

Personalets vejledning og hjælp til børnene ved måltider og til at overholde sundhedsprocedurer er god, men rent praktisk bør børnene altid spise af tallerkner og ikke direkte fra et bord. Sikkerhedspraksis er generelt rigtig god (alle scorer mellem 4 og 7). Personalet er altid tæt på børnene. Det anerkendes, at personalet altid gør forsøg (som det hedder i ITERS) og i reglen lykkes med på at overholde sanitære procedurer.

Figur 3.1.3b Score for *Rutiner for personlig pleje* i børnehaverne (ECERS)

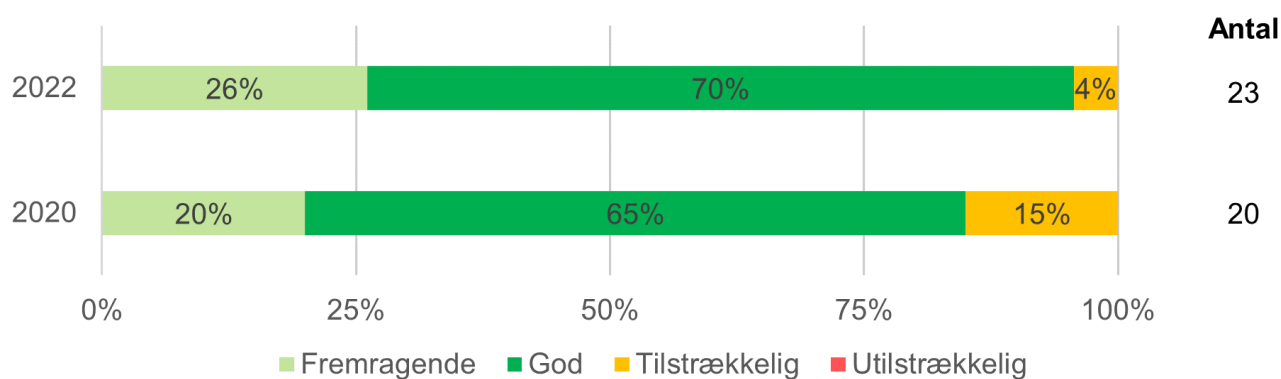
Kilde: UCN

Rutiner for personlig pleje er steget med næsten 2 point (1,81) fra tilstrækkelig til god kvalitet i børnehaverne. De største stigninger er for måltid, toiletbesøg og sundhedsprocedurer. Rutinerne fungerer de fleste steder effektivt og samtidig passende i forhold til børnenes behov. Omsorgen udføres i en positiv stemning og ser ud til at opleves behagelig og nærværende for børnene. Der er stadig udfordringer omkring sikkerhedspraksis, hvor det især er overgange til legeplads og udstyret på legepladsen, der ifølge ECERS volder problemer. Personalet må generelt overveje om forventningerne til børnene er passende, især der hvor der for tiden er mange treårige.

3.1.4 Sprog og bøger/literacy

Nedenfor beskrives resultaterne for kvalitetsparameteret *Sprog og bøger* i vuggestuerne (ITERS) og derefter *Sprog og Literacy* i børnehaverne (ECERS).

Figur 3.1.4a Score for *Sprog og bøger* i vuggestuerne (ITERS)

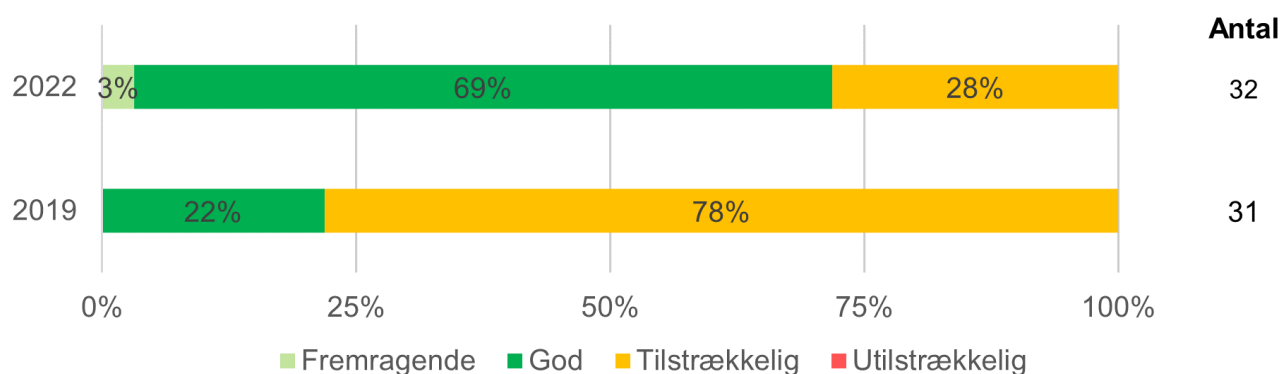
Kilde: UCN

Gennemsnittet for *Sprog og bøger* i vuggestuerne var allerede højt i 2020 (4,62), men er endnu højere i 2022 (5,39). Gennemsnitligt er kvaliteten god, men tæt på fremragende. 26 pct. af institutionerne har en fremragende kvalitet.

Samtaler og respons på børnenes kommunikation er fremragende, dvs. personalet har hyppige samtaler med alle børn igennem hele dagen både i rutiner og leg og reagerer på en hensigtsmæssig og positiv måde på børnenes kommunikative initiativer – verbale som nonverbale. Der tales med børnene om det, de er i gang med, og der bruges ord til at beskrive barnets handlinger, og der leges med ordene.

Hvor sprogstimulering er på et fremragende niveau, er brug af bøger en anelse lavere. Der er et godt sprogligt miljø, men der mangler nogle steder materialer. Det handler blandt andet om interessecentre, fx et bogområde indendørs, hvor bøger er mange og varierede, synlige og lettilgængelige, så børnene selv kan sætte sig og bladre/kigge i alderssvarende bøger, og hvor der fx er en blød sofa eller blød madras til de mindste, så man kan stimulere sproget ved at benytte bøger sammen med børnene.

Figur 3.1.4b Score for *Sprog og literacy* i børnehaverne (ECERS)

Kilde: UCN

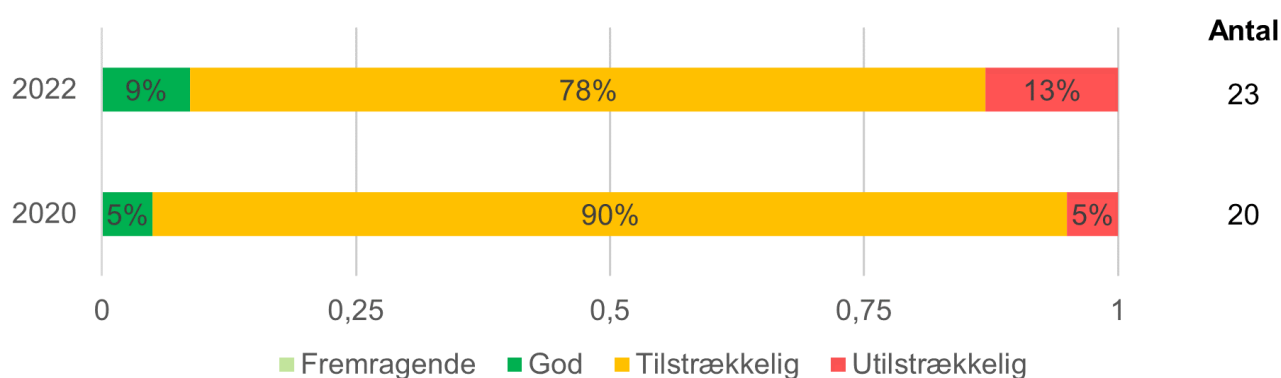
Gennemsnittet for *Sprog og Literacy* er 4,44 i børnehaverne og dermed god kvalitet. 92–93 pct. scorerer god eller fremragende kvalitet, når det kommer til ordforråd og opmuntring til brug af sprog. Personalet er således dygtige til at støtte sprogudvikling og har i perioden fra 2019 også rettet mere fokus på bøger og på brugen af dem sammen med børnene. Det samlede gennemsnit for kvalitetsparameteret er steget med over et point.

Der er flere steder etableret interessecentre for bøger, hvor bøger er udstillet, og der er gode steder at sidde og bruge dem. Skrift er synligt på stuerne, men her er der stadig et stort udviklingspotentiale. Der kan med fordel bruges skrift i udstillinger/mærkater på opbevaringskasser, skrives navn og alder på børnetegninger mv., som der kan indledes samtaler om, så børnene kan stifte bekendtskab med skrift, når de er parate til det.

3.1.5 Læringsaktiviteter

Nedenfor beskrives resultaterne for kvalitetsparameteret *Læringsaktiviteter*. Først præsenteres resultaterne for kvalitetsmålingen i vuggestuerne (ITERS) og derefter for børnehaverne (ECERS).

Figur 3.1.5a Score for *Læringsaktiviteter* i vuggestuerne (ITERS)

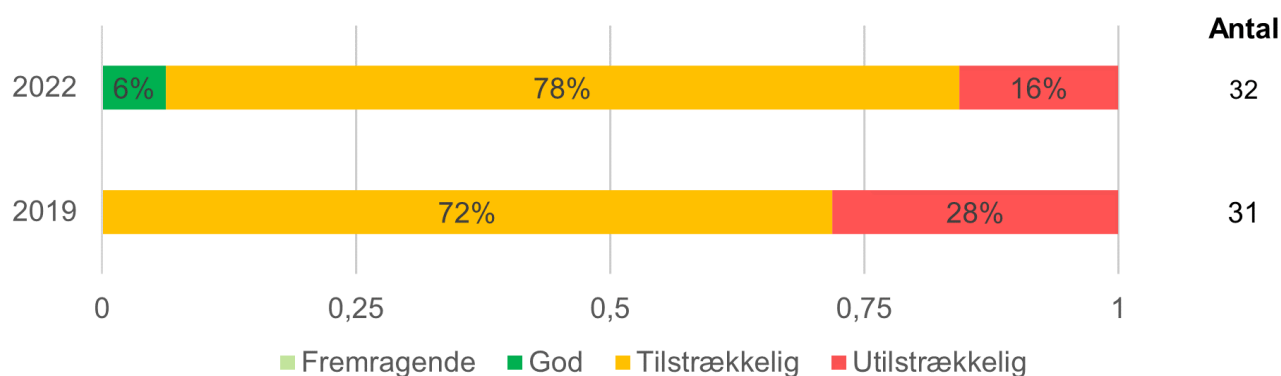
Kilde: UCN

I vuggestuerne er kvaliteten for *Læringsaktiviteter* tilstrækkelig (2,87), men der kan fokuseres yderligere på variation og mængder samt tilgængelighed af materialer. Der observeres gode samspil mellem personale og børn, men det samlede læringsmiljø tilbyder ikke altid børnene alle de ressourcer/materialer, der anses nødvendige for at understøtte børnenes læring i bredere forstand.

Musik, sang og bevægelse er der meget af, scoren viser god kvalitet. Rollelegen gives nogen opmærksomhed, og personalet prøver at få gode processer i gang, uden faktisk at have særlig meget legetøj/udstyr at relatere legen til. Flere steder er der dog legekøkken med materialer og aktivitetscentre. Der er god kvalitet for Natur/science. Indholdet i disse aktiviteter/lege er ofte tæt relateret til børnenes hverdag og naturlige nysgerrighed for kriblekrable, vejr og årstider og andre naturfænomener.

Der er mange grovmotoriske muligheder både ude og inde. Områderne, der anvendes, har god kvalitet, og personalets vejledning af grovmotoriske aktiviteter er fremragende.

Figur 3.1.5b Score for *Læringsaktiviteter* i børnehaverne (ECERS)

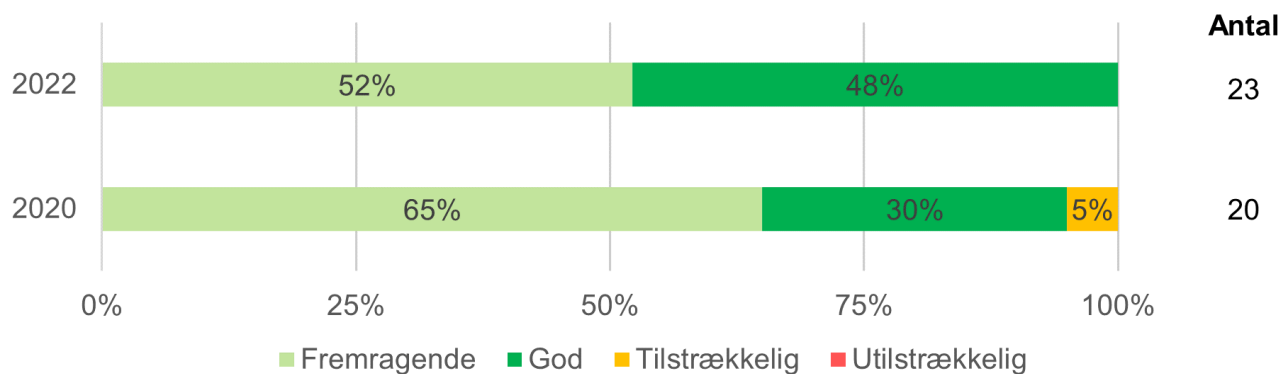
Kilde: UCN

Læringsaktiviteter scorer 2,85 i børnehaverne og er derfor af tilstrækkelig kvalitet. Ekstra opmærksomhed på materialer vil kunne øge kvaliteten. Den ekstra opmærksomhed på materialer og tilgængelighed skal følges af opmærksomhed på, hvordan der kommunikeres og interageres med børnene, mens de fx tegner og maler, graver og bygger, tæller og regner, spiller musik osv. Der ses en lille stigning i den samlede score for læringsaktiviteter. Stigningen fordeler sig over alle punkter med ca. et halvt point. Natur/science og scoren for rolleleg er steget med over et point. Der er flere steder med interessecentre for natur/science, og de udendørs centre, der er observeret, fungerer fremragende. Centre for rollelege har fået mere plads og udstyr. Musik og bevægelse er steget med 0,8 point, men her er udfordringerne tilgængeligheden af musikmaterialer.

3.1.6 Interaktion

Nedenfor beskrives resultaterne for kvalitetsparameteret *Interaktion*. Først præsenteres resultaterne for kvalitetsmålingen i vuggestuerne (ITERS) og derefter for børnehaverne (ECERS).

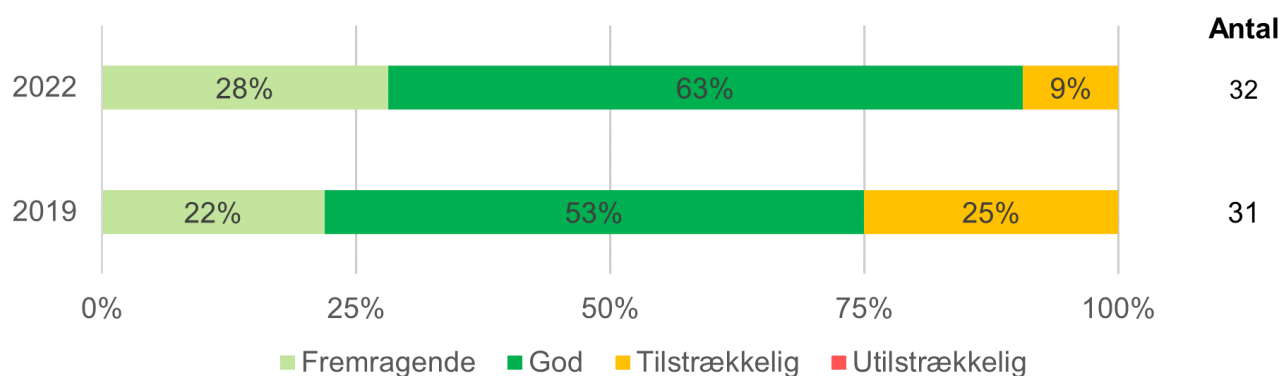
Figur 3.1.6a Score for Interaktion i vuggestuerne (ITERS)

Kilde: UCN

Scoren for Interaktion i vuggestuerne er tæt på fremragende (5,78) og ligger på stort set samme niveau som ved sidste måling. Kvaliteten af relationerne er god, og personalet er sensitive og anerkendende over for børnene og deres behov. Personalet sender positive signaler til børnene via smil, øjenkontakter, berøring, og der tales i lyse glade toner. Børn trøstes ved behov og personalet er hele tiden respektfulde overfor børnene og guider og vejleder dem godt i leg og læring – også når børnenes adfærd er mindre hensigtsmæssig. Der er også udbredt positivt samspil mellem børnene, og der er nærmest ingen konflikter. Personalet modellerer positiv social interaktion og er anerkendende og venlige overfor børnene. Børnene opfordres til at hjælpe hinanden og deres positive handlinger forklares og initiativer fremhæves og roses.

Figur 3.1.6b Score for *Interaktion* i børnehaverne (ECERS)

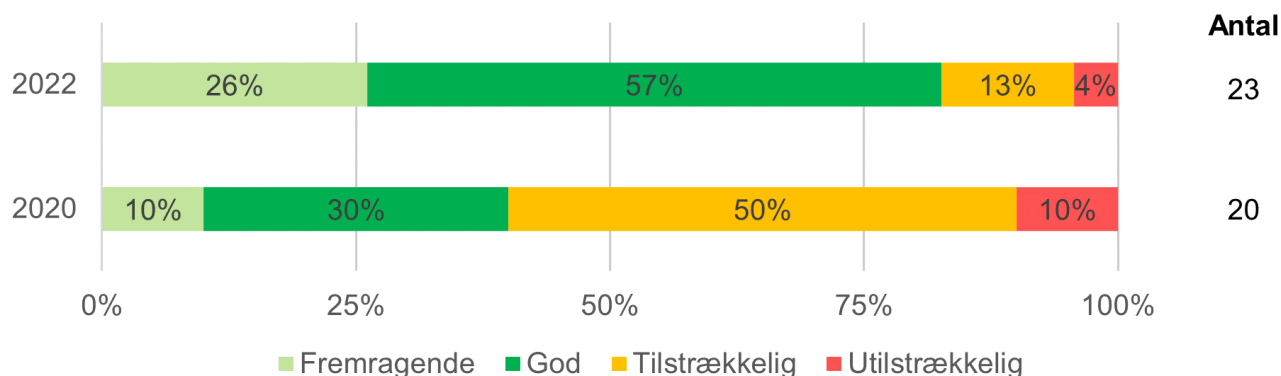
Kilde: UCN

Scoren for *Interaktion* i børnehaverne er af god kvalitet, og der er sket en stigning på næsten et halv point siden sidste måling. Interaktionerne i børnehaverne prægtes af stort engagement, viden og interesse for børnenes trivsel og læring. Der er mange samtaler, hvor personalet udvider og beriger leg og aktiviteter, både individuelt og i grupper. Der er også opmærksomhed på læringsmuligheder i rutinesituationer, hvor der er mange spørgsmål til børnene, der kan samtales om. Personalet er respektfulde over for børnene og guider dem positivt. Der kan reflekteres mere over, hvordan der i forlængelse af de gode samspil kan rettes opmærksomhed på at udpege børnenes positive sociale adfærd for hinanden og på at rette opmærksomhed mod børnenes følelser, italesætte dem og påpege sammenhængen mellem børnenes handlinger og andres reaktioner.

3.1.7 Organisationsstruktur

Nedenfor beskrives resultaterne for kvalitetsparameteret *Organisationsstruktur*. Først præsenteres resultaterne for kvalitetsmålingen i vuggestuerne (ITERS) og derefter for børnehaverne (ECERS).

Figur 3.1.7a Score for *Organisationskultur* i vuggestuerne (ITERS)

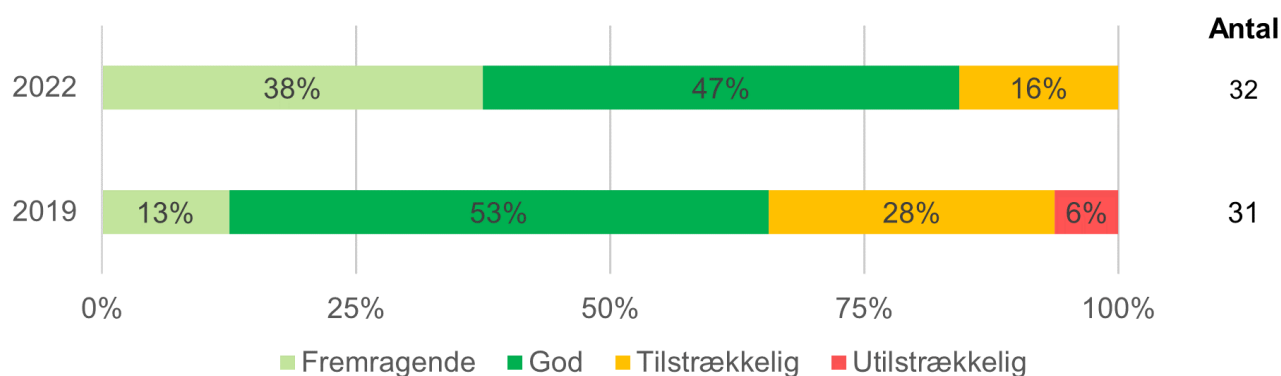

Kilde: UCN

Organisationsstrukturen i vuggestuerne viser god kvalitet med en score på 4,98. Dette er en stigning siden sidste måling, og som det ses af ovenstående figur har mange institutioner flyttet sig fra tilstrækkelig til god kvalitet. Det pædagogiske personale organiserer dagligdagen meget fint. Der er nogle steder lidt ventetid, især efter frokost, hvor enkelte børn kommer til at vente, når alle børn skal videre til ny aktivitet. Personalet kan øge opmærksomheden på, dels at ingen børn kommer til at sidde alene, dels at tilbyde leg eller beskæftigelse til de børn, der fx venter på at blive skiftet og puttet.

Der observeres fri leg alle steder, men der kan arbejdes med at sikre en tydelig pædagogisk praksis mod at støtte, guide og rammesætte legen, så alle børn kan være med. Legeaktiviteterne er stort set altid velorganiserede, men det kan være en udfordring at organisere dem, så børn i alle aldre får glæde af dem, så måske kan man i højere grad tilbyde særlige aktiviteter til de forskellige aldersgrupper i vuggestuerne.

Figur 3.1.7b Score for *Organisationskultur* i børnehaverne (ECERS)

Kilde: UCN

Organisationsstrukturen i børnehaverne er i sig selv god. Over 80 pct. af observationerne udviser god til fremragende kvalitet for alle kvalitetsparameterets punkter. De generelle udfordringer handler om i tilstrækkelig grad at graduere og individualisere overgange og undgå for lange ventetider. Fx kan der tænkes i, hvordan overgangen fra frokost – via toiletbesøg og garderobe – til legepladsen kan organiseres, så der på den ene side ikke opstår ventetid og på den anden side er voksne, der er parate til at tage imod børnene på legepladsen. Den frie leg får generelt både tid og opmærksomhed fra personalet dagen igennem.

3.1.8 Opfølgning på kvalitetsmålingerne

Alle institutioner har i forbindelse med kvalitetsmålingen modtaget en skriftlig rapport fra UCN med både kvantitative og kvalitative vurderinger af den observerede kvalitet. Herefter har der været en mundtlig tilbagemelding fra UCN til institutionen. Børn og Kultur deltog også ved tilbagemeldingerne ved både børnehave- og vuggestuegrupper.

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

I forbindelse med den seneste kvalitetsrapport for 2019–2020 besluttede Byrådet (24.06.2020, pkt. 113) at opstille en målsætning om, at der for alle daginstitutioner opnås en score på over 3 for emnerne *Læringsaktiviteter* og *Rutiner for personlig pleje* samt for *Plads og indretning* i vuggestuegrupperne. Det blev desuden besluttet, at der skulle ske en målrettet ledelsesmæssig opfølgning ved de institutioner, hvor resultatet var under 3 ved et eller flere af de seks emner.

Kvalitetsmålingerne i 2022 viser, at det er lykkedes institutionerne at hæve kvaliteten for emnerne *Rutiner for personlig pleje* og *Plads og indretning* til over 3. I både vuggestuerne og børnehaverne er der sket næsten en fordobling af scoren for *Rutiner til personlig pleje*, og emnet er dermed gået fra tilstrækkelig kvalitet til god kvalitet. Det er også lykkedes vuggestuerne at hæve scoren for *Plads og indretning* fra 2,98 til 3,98, hvilket lige knap er svarende til god kvalitet.

For emnet *Læringsaktiviteter* er der også sket en lille fremgang, særligt i børnehaverne, dog er scoren ikke over 3. Kvaliteten vurderes derfor fortsat til at være tilstrækkelig. *Læringsaktiviteter* er det emne med flest punkter, der måles på, og emnet spænder bredt, når det kommer til forskellige læringsaktiviteter og materialer set i forhold til den tid, som observationen varer. I ITERS og ECERS målinger ses generelt en lavere score på læringsaktiviteter. Dette var også gældende i Danmarks Evalueringsinstituts nationale ECERS-kvalitetsmåling i 2020, hvor kvaliteten for læringsaktiviteter ligeledes var tilstrækkeligt.^[11]

Der er generelt sket en stor fremgang for alle emner med undtagelse af emnet *Interaktion* i vuggestuerne, hvor der er en lille tilbagegang. Tilbagegangen er dog så minimal (0,02), at UCN ikke vurderer den nævneværdig, når scoren i forvejen ligger så højt, som den gør (meget tæt på fremragende kvalitet).

Børn og Kultur har besluttet, at alle institutioner skal udarbejde udviklingsplaner for de seks kvalitetsparametre, hvor institutionen scorer under 3 i 2022 eller har oplevet en tilbagegang siden sidste måling samt de områder, hvor de ønsker at hæve kvaliteten yderligere. Dette skal sikre en tæt ledelsesmæssig opfølgning på det videre arbejde med at udvikle kvaliteten. Børn og Kultur følger op på institutionernes arbejde som en del af det pædagogiske tilsyn til kvalitetssamtaler i første kvartal 2023.

11. National undersøgelse af kvaliteten i kommunale børnehaver | EVA

For at fastholde de gode resultater for emnet *Interaktion* har Børn og Kultur i tæt samarbejde med dagtilbudslederne iværksat et kompetenceløft i RARRT^[12] om relationer og samspil målrettet dagplejepædagoger og pædagoger i daginstitutionerne. Kompetenceløftet startede op i efteråret 2021 med to hold. Siden er der oprettet to hold i foråret 2022 og to hold i efteråret 2022, og der oprettes yderligere hold i foråret 2023. På hvert hold deltager ca. 15 medarbejdere. Kompetenceløftet bygger videre på det omfattende kompetenceløft, der blev gennemført af alle medarbejdere i 2010 i ICDP^[13].

For at fastholde de gode resultater i *Sprog og Bøger* samt *Sprog og Literacy* er der i samarbejde med PPR siden foråret 2020 og frem til foråret 2022 iværksat et generelt kompetenceløft i forhold til sprogstimulerende læringsmiljøer med materialet *Teachers Talk*, der opkvalificerer de pædagogiske medarbejdere i forhold til understøttelse af børnenes sprogudvikling.

12. RARRT kompetenceforløbet samler de 5 vigtigste principper i etableringen af et sundt relationelt fundament. Vi kalder tilgangen RARRT, fordi den har fokus på: relationer, anerkendelse, ressourcer, refleksion og teori.

13. International Child Development Program (ICDP) er et teori- og evidensbaseret program, der sigter mod at øge kvaliteten af samspillet mellem børn og voksne.

3.2 Afrapportering på tilsyn i de private daginstitutioner

I dette afsnit afrapporteres det pædagogiske tilsyn i de to private daginstitutioner, der ligger i Favrskov Kommune, og som derved hører under Favrskov Kommunes tilsynsforpligtelse. Der gennemføres som tidligere skrevet ikke kvalitetsmålinger i de private daginstitutioner, hvorfor data om proceskvaliteten i disse institutioner, beror udelukkende på tilsynet.

3.2.1 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i Livstræet i Vellev

Livstræet er en naturbørnehave med 13 vuggestuebørn og 14 børnehavebørn på tidspunktet for tilsynet. Institutionen forventer et voksende børnetal. Hverdagen i institutionen tager sit afsæt i bevægelse og natur. Institutionen har Friluftsrådet grønne flag og er DGI-certificeret. Ved tilsynet blev der især fulgt op på arbejdet med indsatsen over for børn og familier i udsatte positioner, samarbejdet med PPR omkring børn med særlige behov, forældresamarbejde, udarbejdelse af en ny måltidspolitik og organisering af hverdagen. Disse punkter gav ikke anledning til yderligere opfølgning. Arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan og samarbejdet med skolen om børnenes overgang blev også drøftet, hvilket gav anledning til følgende anbefalinger til det videre arbejde:

- Fortsat arbejde med implementering af den styrkede læreplan, herunder:
 - At den pædagogiske lærerplan skal revideres, så indholdet beskrevet i Dagtilbudsloven indgår heri. Ligeledes skal institutionen udarbejde og offentliggøre en skriftlig evaluering af den pædagogiske lærerplan hvert andet år.
 - At der arbejdes med at etablere en mere systematisk evalueringskultur i institutionen.
- Institutionen kan som led i samarbejdet med skolen, overveje at afholde evalueringssamtaler efter skolestarten og drøfte de næste forløb, og hvorvidt de skoleforberedende aktiviteter har fungeret efter hensigten.

3.2.2 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i Hadsten Naturbørnehave

I Hadsten Naturbørnehave er der indskrevet 43 børn på tidspunktet for tilsynet. Institutionen er normeret til 45 børn. Institutionen når deres max kapacitet i slutningen af 2021, og der er allerede venteliste i 2022. Børnehaven har et skovbørnehavekoncept, hvor børnene starter og slutter dagen i institutionen, mens de er på tur resten af dagen.

Ved tilsynet blev der især fulgt op på arbejdet med etablering af læringsmiljøer, samarbejdet med tale- og hørelære fra PPR, indsatsen over for børn og familier i udsatte positioner, evalueringskultur samt samarbejdet med omkringliggende skoler om børnenes overgang. Disse punkter gav ikke anledning til yderligere opfølgning.

Der blev ved tilsynet givet følgende anbefalinger til det videre arbejde:

- At data fra sprogvurderingerne anvendes på børnegruppeniveau i tilrettelæggelsen af fremtidige indsatser og opmærksomhedspunkter.
- Forsat at have fokus på om børn med sproglige udfordringer opnår en alderssvarende sproglig udvikling.
- Fortsat udvikle samarbejdet med skolerne om tilrettelæggelsen og evaluering af de skoleforberedende aktiviteter.

3.3 Afrapportering på tilsyn i dagplejen

Der føres 4-6 tilsyn hos den enkelte dagplejer om året. Tre af disse tilsyn føres ud fra et bestemt tema, der er knyttet op på strategiske indsatsområder. Herudover tilrettelægges tilsyn hos den enkelte dagplejer efter behov. Der gennemføres som skrevet ikke kvalitetsmålinger i dagplejen, hvorfor data om proceskvaliteten i disse institutioner, udelukkende beror på tilsynet.

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

I den seneste kvalitetsrapport for 2019/2020, blev legestuerne, som en del af tilsynet i 2019/2020, udpeget som et udviklingsområde for dagplejen. Som afsæt for at arbejde med kvaliteten i legestuerne, blev der efterfølgende i samarbejde med MED-udvalget udarbejdet en ramme for legestuerne. Rammen beskriver eksempelvis hvilken forberedelse, der skal være inden legestuen. Når der i 2023 etableres nye legestuegrupper, bliver det med afsæt i den nye ramme for legestuerne.

I dette afsnit afrapporteres der på tilsynet i 2021 og første halvdel af 2022.

3.3.1 Tilsyn i 2021 i dagplejen

Uanmeldt tilsyn

I 2021 omhandlede det uanmeldte tilsyn om dagplejernes lege- og læringsmiljøer med afsæt i didaktisk designer Kasper Stoltz principper om betingelser for leg, legetyper og sansestimuli. Tilsynet var en anledning til at rette opmærksomheden mod bl.a. dagplejernes legeværelser, der længe har været præget af Covid-19 situationen og behovet for reducere af smitte. Tilsynet viste, at der generelt er gode lege- og læringsmiljøer organiseret med mindre legestationer, der rammesætter forskellige typer af leg og læring.

Anmeldt tilsyn

Med baggrund i indsatsen omkring inkluderende fællesskaber og Thomas Nordahls forskning herom, blev der i foråret 2021 gennemført en tilsynsrunde med fokus på inkluderende børnefællesskaber i dagplejen samt lige deltagelsesmuligheder for hele børnegruppen. Tilsynet viste, at dagplejerne generelt lykkes med at en ressourceorienteret og anerkendende tilgang til børnene, hvor de forstørrer det gode barnet gør og italesætter barnets små succeser. Dagplejerne justerer sig selv og læringsmiljøet efter børnegruppens behov. Dagplejerne kan være udfordret i ovenstående, hvis behovene i børnegruppen er meget forskellige. Dagplejepædagogerne tilrettelægger opfølgningen på tilsynet med afsæt i den enkelte dagplejers udviklingsbehov.

3.3.2 Tilsyn i 2022 i dagplejen

Uanmeldt tilsyn

Det uanmeldte tilsyn i 2022 omhandler mad og måltider i dagplejen. Tilsynet tager afsæt i Dagplejens Mad og måltidspolitik og tilrettelægges med inspiration fra den del af kvalitetsmålingen ITERS-R, der beskriver kvaliteten i måltidet. Der samles op på det uanmeldte tilsyn ultimo 2022.

Anmeldt tilsyn

Der blev både afholdt tilsyn om sprog og motorik i 2022. Tilsynet om motorik blev gennemført i første halvdel af 2022. Tilsynet undersøgte med afsæt i data fra motorikvurderingerne, hvordan dagplejers læringsmiljø understøtter alle børns motoriske udvikling i det inkluderende børnefællesskab ud fra de forskellige temaer: Grovmotorik, fin motorik, muskel-led sansen, labyrintsansen, følesansen. Tilsynet viste, at dagplejerne er optaget af det brede læringsperspektiv og bruger rutinesituationer til læring og udvikling. Tilsynet viste desuden, at dagplejerne har et tydeligt sprog omkring motorikindsatsen, hvilket tilskrives motorikvurderingerne, der skaber en øget opmærksomhed omkring de enkelte sanser og motoriske temaer. Generelt arbejdes der meget med grov- og finmotorik samt følesansen, mens der flere steder er et udviklingspotentiale i forhold til muskel-led sansen og labyrintsansen. Dette indgår i opfølgningen på tilsynet.

Tilsynet om sprog gennemføres i efteråret 2022. Dette tilsyn bygger på principperne i Teachers talk, der er en metodisk tilgang til børns sprogudvikling, der arbejdes med i dagplejen i samarbejde med PPR. Teachers talk beskriver en række sprogunderstøttende strategier, og tilsynet skal understøtte, at sprogstrategierne bliver anvendt i hverdagen sammen med børnene. Målet med tilsynet er at følge op på kvaliteten af det sproglige læringsmiljø hos den enkelte dagpleje, samt at identificere øvebaner for den enkelte dagplejer.

3.4 Afrapportering på tilsyn i de private pasningsordninger

Tilsynet med de private pasningsordninger tilrettelægges i videst muligt omfang på lige fod som med de kommunale dagplejere, det vi sige at de tematiserede tilsyn også føres hos de private pasningsordninger, og der sker opfølgning med afsæt i den enkelte pasningsordnings udviklingsbehov.

Kvaliteten i de private pasningsordninger vurderes samlet set til at være god. De steder, hvor tilsynet giver anledning til bemærkninger eller anbefalinger til fremadrettet praksis, følges der tæt op ved den tilsynsførende pædagog.

3.5 Resultater fra forældretilfredshedsundersøgelsen

Forældrenes oplevelse af den kvalitet, der leveres i dagtilbuddene, er et væsentligt perspektiv at inddrage, når kvaliteten på dagtilbudsområdet skal kortlægges. Derfor præsenteres resultater fra den seneste forældretilfredsundersøgelse i dette afsnit.

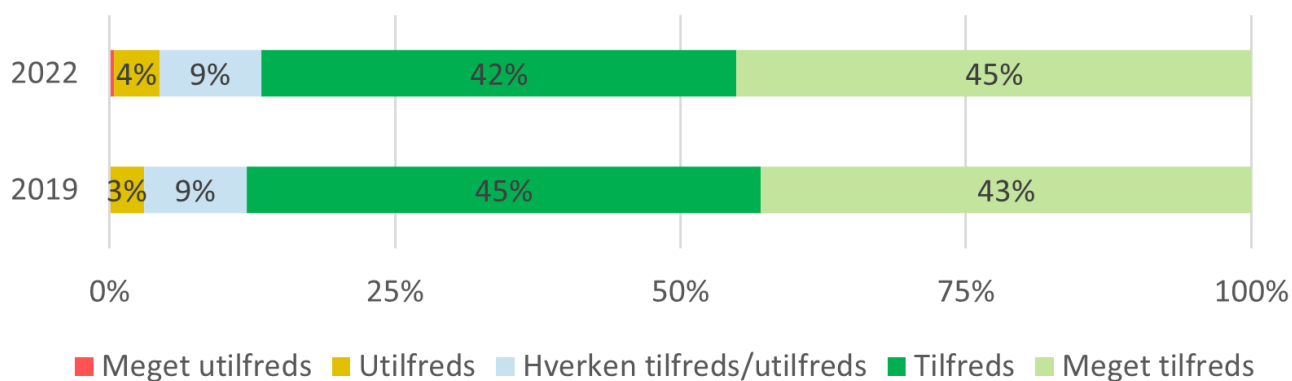
Indenrigs- og Boligministeriet har offentliggjort en brugertilfredshedsundersøgelse, som Danmarks Statistik gennemførte i Favrskov Kommunes dagtilbud i perioden oktober 2021 til februar 2022. På det samlede dagtilbudsområde deltog i alt 1.286 forældre fra Favrskov Kommune. Det svarer til en svarprocent på 53 pct. På landsplan var svarprocenten 54.

Spørgeskemaet bestod af cirka 20 landsdækkende spørgsmål og fem ekstra kommunale spørgsmål kun stillet til forældrene i Favrskov Kommune. I denne rapport præsenteres den samlede tilfredshed med dagtilbuddene.^[14]

Undersøgelsen er foretaget efter nedlukningen i forbindelse med Covid-19 og i en periode med skiftende Covid-19 restriktioner. Det kan ikke udelukkes, at forældrenes oplevelser med deres børns dagtilbud under Covid-19 kan have haft betydning for deres svar.

Den samlede tilfredshed for hele dagtilbudsområdet i Favrskov Kommune ligger på 4,3. Det betyder, at den største andel (87 pct.) af forældrene samlet set enten er tilfredse eller meget tilfredse med deres barns dagtilbud, som det fremgår af figur 3.5a nedenfor. Det er samme niveau som landsgennemsnittet og samme niveau som ved Favrskov Kommunes undersøgelse i 2019. Gennemsnittet af resultaterne måles på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er "Meget tilfreds" og 1 er "Meget utilfreds".

Figur 3.5a Samlet tilfredshed med dagtilbud i 2019 og 2022

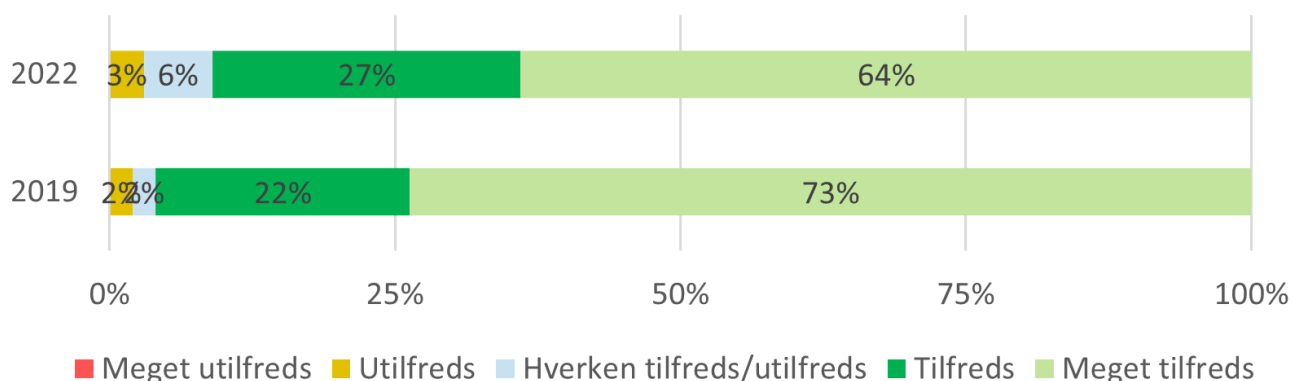

Kilde: Danmarks Statistik for Indenrigs- og boligministeriet

Note: Andelen af forældre der har svaret "Meget utilfreds" udgør under 0,5 pct., hvorfor de ikke fremgår af ovenstående figur, hvor tallene er afrundet.

Nedenfor ses den samlede forældretilfredshed med hhv. dagplejen og daginstitutionerne.

Figur 3.5b Samlet tilfredshed med dagplejen i 2019 og 2022

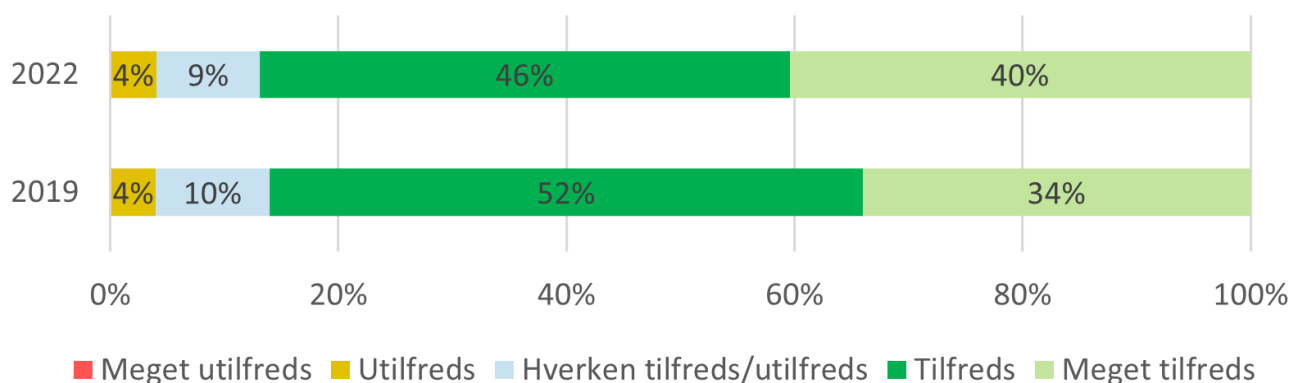

Kilde: Danmarks Statistik for Indenrigs- og boligministeriet

Note: Andelen af forældre der har svaret "Meget utilfreds" udfør under 0,5 pct., hvorfor de ikke fremgår af ovenstående hvor tallene er afrundet.

91 pct. af forældrene har svaret enten "Tilfreds" eller "Meget tilfreds" i 2022, hvilket er en lille tilbagegang fra 2019, hvor 95 pct. af forældrene svarede dette.

Figur 3.5c Samlet tilfredshed med daginstitutionerne i 2019 og 2022

Kilde: Danmarks Statistik for Indenrigs- og boligministeriet

Note: Andelen af forældre der har svaret "Meget utilfreds" udgør under 0,5 pct., hvorfor de ikke fremgår af ovenstående figur, hvor tallene er afrundet.

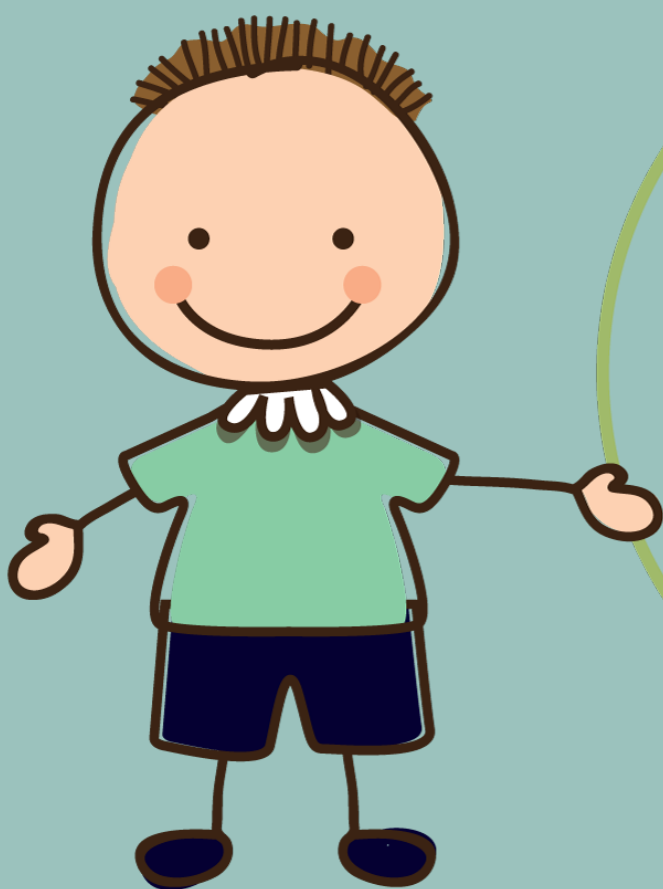
86 pct. af forældrene med et barn i en daginstitution har svaret enten "Tilfreds" eller "Meget tilfreds" i 2022, hvilket er samme resultat som med undersøgelsen i 2019. Der ses en positiv fremgang, da flere forældre svarer "Meget tilfreds" i den nyeste undersøgelse. Resultaterne for daginstitutionerne varierer, så den lavest gennemsnitlige tilfredshed med en institution er på 3,8 og den højest gennemsnitlige tilfredshed er 4,6.

Undersøgelsens resultater viser, hvordan tilfredsheden ser ud, men ikke *hvorfor* den ser sådan ud. Derfor drøftes resultaterne lokalt i dagtilbuds personalemøder, LMU'er og forældrebestyrelser, som led i den lokale opfølgning, så arbejdet rettes specifikt mod de opmærksomheder, der er i de enkelte dagtilbud.

4. Resultatkvalitet

Resultatkvalitet handler om, hvad børnene får ud af at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt.

Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk. I dette afsnit præsenteres sprog- og motorikvurderingsresultater.

**RESULTAT-
KVALITET**

4.1 Sprog vurderinger

Som led i arbejdet med at understøtte børns sproglige udvikling skal kommunen, jf. Dagtilbudsloven, sprogvurdere børn i alderen omkring tre år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Siden august 2016 har det dog være politisk besluttet i Favrskov Kommune, at alle treårige skal sprogvurderes. Sprogvurderingen af alle treårige er et led i Børn og Kulturs arbejde med at styrke den tidlige indsats for børn med behov for særlig støtte til deres udvikling.

Børnene sprogvurderes desuden, når de går i 0. klasse. Herudover foretager personalet flere sprogvurderinger, hvis de vurderer, der er behov for det.

På baggrund af resultatet fra sprogvurderingen indplaceres barnet i én af tre indsatsgrupper: Særlig indsats, fokuseret indsats eller generel indsats. Placeringen i indsatsgrupperne er koblet til anbefalinger om den efterfølgende pædagogiske indsats, der er beskrevet i nedenstående tabel. Tabellen viser også et normtal, der er udtryk for hvor mange, der "normalt" vil placere sig i de forskellige indsatsgrupper i en repræsentativ gruppe af danske børn. Normtallet er udregnet på baggrund af en undersøgelse blandt ét sprogede børn. Dette er vigtigt at være opmærksom på, når der sammenlignes med tal, hvor også resultater af tosprogede indgår.

Tabel 4.1 Indsatsgrupper på baggrund af sprogvurdering

Indsatskategori	Beskrivelse	Normtal
Generel indsats	Omfatter børn, som har en alderssvarende sproglig udvikling.	85 pct.
Fokuseret indsats	Omfatter børn, som vurderes at have behov for en indsats inden for mindst ét af de fire sprogområder (produktivt talesprog, receptivt talesprog, lydlige kompetencer og kommunikative kompetencer).	10 pct.
Særlig indsats	Omfatter børn, som vurderes at have behov for en særlig sprogstimulerende indsats. Denne særlige indsats tilrettelægges i samarbejde med PPR.	5 pct.

Treårige bliver indplaceret i en indsatsgruppe på baggrund af deres resultater indenfor *talesproglige færdigheder*.

Talesproglige færdigheder omhandler:

- barnets ordforråd (både aktivt og passivt)
- barnets forståelse for begreber og sætninger
- hvordan barnet bruger sproget til at kommunikere med.

Børn i 0. klasse indplaceres både i en indsatsgruppe for talesproglige færdigheder og for *før-skriftlige færdigheder*.

Før-skriftlige færdigheder omhandler:

- barnets evne til at genkende og bearbejde sproglyde
- barnets viden om begreber relateret til skriftsprog, fx kendskab til bogstaver og læseretning.

4.1.1 Sprogindsatser i dagtilbud

Sprogvurderingerne er et redskab for det pædagogiske personale i daginstitutionerne til systematisk at opspore børn med sproglige udfordringer, men også til at skabe sig et overblik over den aktuelle børnegruppes sproglige udvikling, og hvordan man bedst tilrettelægger den sproglige indsats. Derudover er der en række generelle indsatser i dagtilbuddene, som har til formål at støtte op om en kvalificeret sprogunderstøttelse i de almene læringsmiljøer, som beskrives nedenfor.

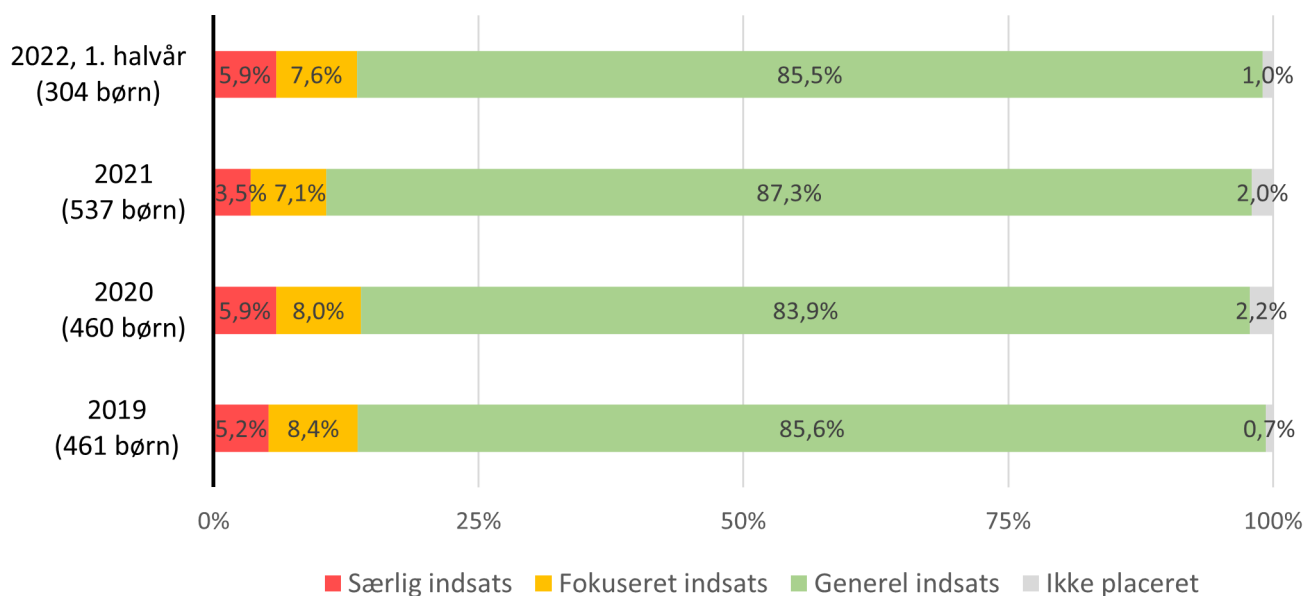
Sprogindsats	Beskrivelse
Fokus på sprog 0-2 år	Den tidlige sproglige indsats på 0-2 års området styrkes gennem løbende vejledning og rådgivning fra tale-hørelærerne i PPR til medarbejderne i dagplejen og vuggestuerne.
Klog på sprog - Uffes ugletime	Forskningsbaseret sproglig indsats for alle treårige, der gennemføres af det pædagogiske personale med udgangspunkt i dialogisk læsning, der foregår i mindre grupper fordelt på i alt 40 gange. Børnenes sproglige udvikling understøttes ud fra en legende tilgang inden for de fire læringsområder: Skriftssprogskompetencer, ordforråd, lydlig opmærksomhed og narrative kompetencer.
Teacher talk	Kompetenceløft for medarbejdere i daginstitutioner og dagplejere i 2021 og 2022. Udvikler tilgange til at fremme sprogstimulering i hverdagssituationer i dagtilbud. Det essentielle i tilgangen er at optimere samtalerne i hverdagen med børnene.
Sprogansvarlige	I alle institutionsenheder er der sprogansvarlige pædagoger, der har en tovholderfunktion i forhold til udbredelse af ny viden omkring sprog. De sprogansvarlige har et netværk på tværs af områderne, der understøttes af PPR. Netværket har været på pause under Covid-19 nedlukninger, men er genoptaget fra foråret 2022.

Udover de indsatser, der er beskrevet ovenfor, er der løbende individuelle forløb, sproggrupper for børn med store sproglige vanskeligheder og for børn med to sprog samt sparring og vejledning til personalet fra tale-hørelærerne i PPR.

4.1.2 Sprog vurderingsresultater for treårige

Sprog vurderingen af de treårige gennemføres typisk omkring fire måneder efter barnet er startet i børnehave. Sprog vurderingen af de treårige er en individuel test, hvor en pædagog sidder overfor barnet og giver instrukser, og noterer hvordan barnet løser en række opgaver. Nedenstående figur viser andelen af børn, der på baggrund af vurderingen indplaceres i gruppen for henholdsvis en særlig, fokuseret eller generel sprogindsats for talesproglige færdigheder.

Figur 4.1.2a: Andel treårige i hver indsatsgruppe for talesproglige færdigheder

Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet juli 2022.

Af figur 4.1.2a fremgår, at andelen af treårige i Favrskov Kommune med et alderssvarende talesprog i alle år ligger omkring de 85 pct., der er forventeligt ud fra normfordelingen. Andelen af børn med behov for en fokuseret sprogindsats ligger 2-3 procentpoint under normfordelingens 10 pct. Andelen af børn med behov for en særlig indsats i alle år, på nær 2021, ligger lidt over normfordelingens 5 pct.

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

Målsætningen fra kvalitetsrapporten fra 2019-2020 var, at der frem mod 2022 sigtes efter, at andelen af børn med behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats ligger inden for normfordelingen. Denne målsætning er på kommuneniveau opfyldt i 2021, og tilnærmelsesvist i 1. halvår af 2022.

Børn og Kultur vurderer på den baggrund, at sprog vurderingerne viser et generelt godt sprogligt udgangspunkt hos de treårige i Favrskov Kommune, særlig set i lyset af, at resultaterne også indeholder sprog vurderinger af tosprogede børn. Fra 2020 til 2022 udgør tosprogede omkring 12 pct. af de sprog vurderede børn, imens det i 2019 var 15 pct.

Kigger man nærmere på hvilke børn, der på baggrund af treårs vurderingen har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats, er der en stor andel af tosprogede børn. Nedenstående tabel 4.1.2 viser hvor stor en andel af børnene i hver enkelt indsats kategori, der er tosprogede.

Tabel 4.1.2a Andel tosprogede i hver indsatsgruppe

År	Indsatsgruppe		
	Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats
2022, 1. halvår	42 pct.	17 pct.	9 pct.
2021	53 pct.	34 pct.	6 pct.
2020	74 pct.	21 pct.	5 pct.
2019	71 pct.	29 pct.	6 pct.

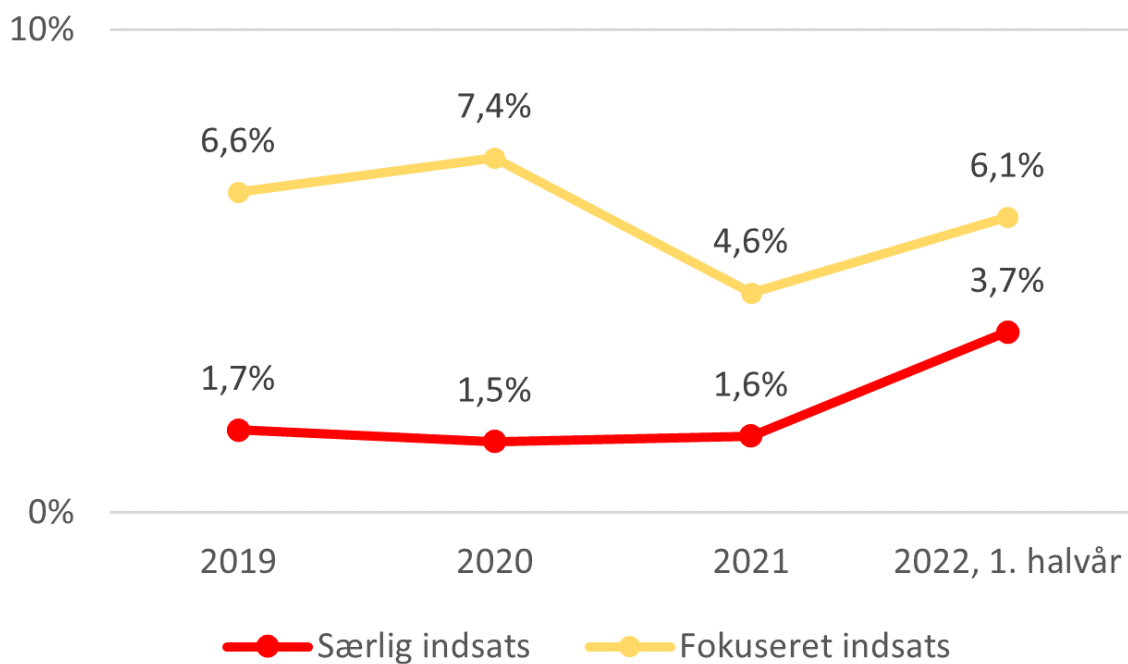
Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet juli 2022.

Note: Tabellen medtæller både børn markeret som "tosprogede" og "Dansk og et andet modersmål"

Tabel 4.2.1a viser, at størstedelen af børn med behov for en særlig indsats er tosprogede børn. Andelen varierer mellem 74 pct. og 42 pct. i perioden fra 2019 til 1. halvår 2022. Den viser samtidig, at tosprogede udgør en faldende andel af den særlige og fokuserede indsatsgruppe.

Det er en opmærksomhed, at andelen af børn med behov for en særlig sprogindsats er steget væsentligt fra 2021 (3,5 pct.) til 1. halvår af 2022 (5,9 pct.), jf. figur 4.1.2a. Denne stigning er drevet af, at en højere andel børn med dansk som modersmål, scorer lavt i treårssprogvurderingen. Nedenstående figur 4.1.2b viser udviklingen i børn med dansk som modersmål, der vurderes at have behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats.

Figur 4.1.2b Udvikling i andel børn med dansk som modersmål i den særlige og fokuserede indsatsgruppe

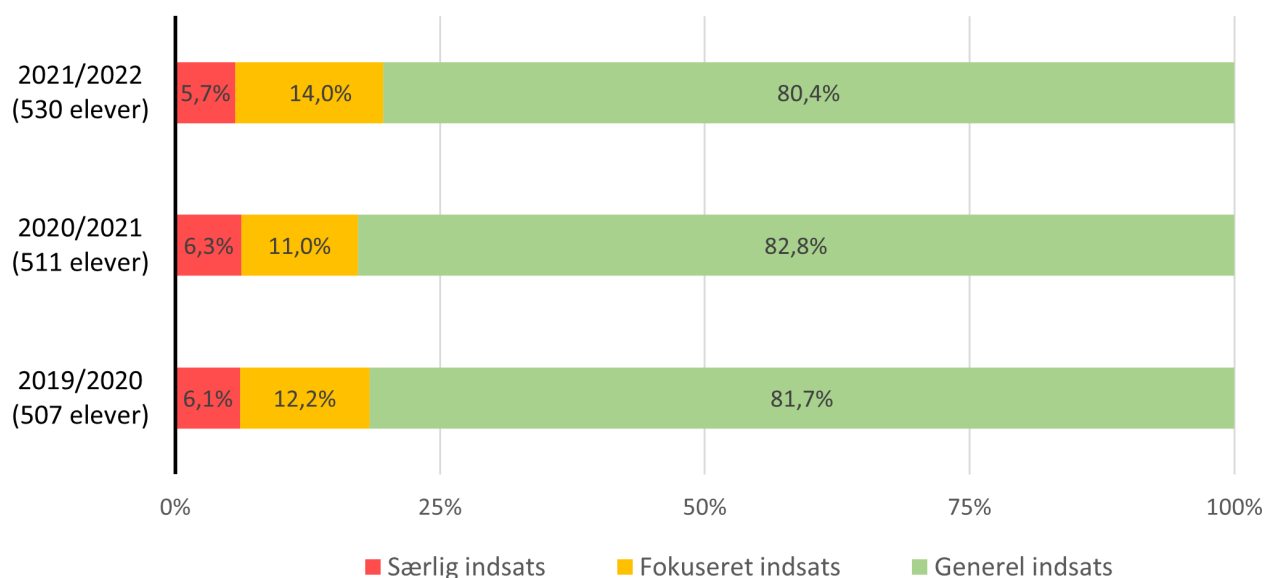
Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet juli 2022

Trods stigningen i første halvår 2022, er andelen af børn med dansk som modersmål i den særlige og fokuserede indsatsgruppe stadig væsentligt under det forventede ud fra normfordelingen.

4.1.3 Sprog vurderingsresultater i 0. klasse

I Favrskov Kommune gennemføres sprog vurderingen i 0. klasse i september^[15], og testen er gennemført som en klassetest. Det vil sige, at alle børn testes på samme tid gennem kollektive instrukser, hvorefter børnene udfører instrukserne individuelt på en tablet. Nedenstående figur 4.1.3a og 4.1.3b viser andelen af børn, der indplaceres i gruppen for særlig, fokuseret eller generel sprogindsats for henholdsvis talesproglige færdigheder og før-skriftlige kompetencer.

Figur 4.1.3a Andel af 0. klasseelever i hver indsatsgruppe for talesproglige færdigheder

Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet juli 2022

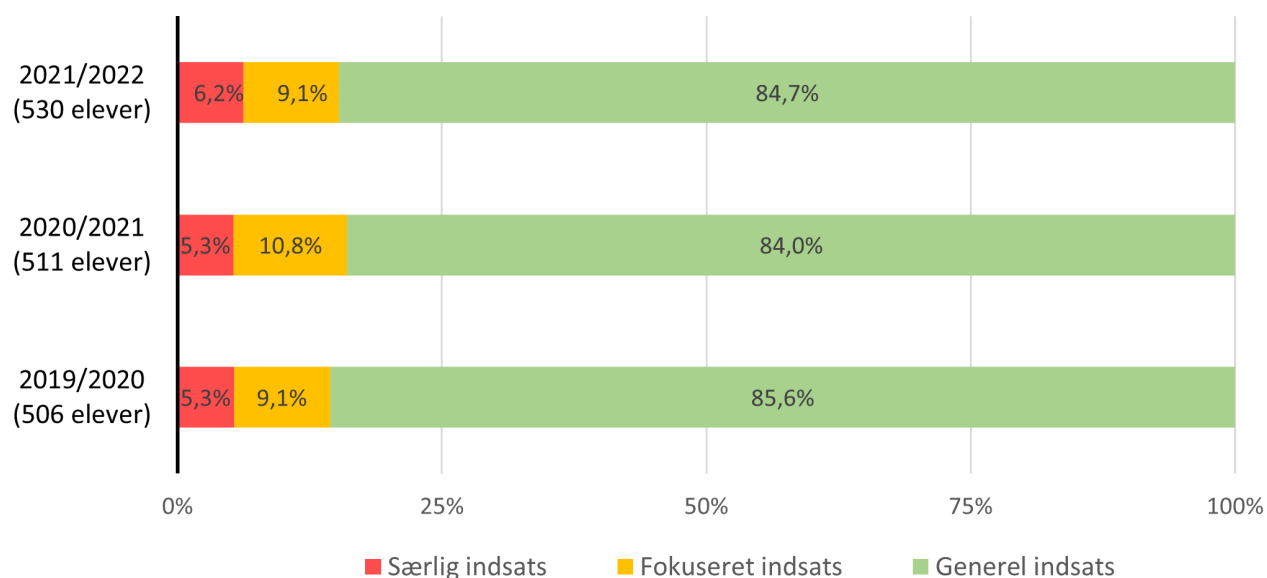
Af figur 4.1.3a fremgår, at andelen af elever i 0. klasse med et alderssvarende talesprog i alle år ligger lidt under de 85 pct., der er forventeligt ud fra normfordelingen. Andelen af børn med behov for en fokuseret sprogindsats ligger 1-4 procentpoint over normfordelingen, imens andelen med behov for en særlig indsats i alle år ligger lidt over normfordelingens 5 pct.

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

Målsætningen fra den seneste kvalitetsrapport om, at andelen af børn med behov for en særlig eller fokuseret indsats for *talesprog* skal ligge inden for normfordelingen, er ikke opfyldt. Det er vigtigt at understrege, at resultaterne også indeholder sprog vurderinger af tosprogede elever, hvorfor det er en ambitiøs målsætning at leve op til normfordelingen. I skoleåret 2021/22 var 13 pct. af de sprog vurderede 0. klasseelever tosprogede.

15. På Præstemærksskolen, hvor der er rullende indskoling, sprog vurderes børnene efterhånden, som de starter i skole. Børnene testes individuelt med klassetesten.

Figur 4.1.3b Andel af O. klasseelever i hver indsatsgruppe for før-skriftlige færdigheder

Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet juli 2022

Figur 4.1.3b viser at andelen af O. klasseelever i den generelle, fokuserede og særlige indsatsgrupper for før-skriftlige færdigheder, ligger meget tæt på normfordelingen. Andelen med alderssvarende før-skriftlige færdigheder ligger i alle år omkring de 85 pct., der er forventeligt ud fra normfordelingen. Andelen af børn med behov for en fokuseret eller særlig sprogindsats ligger ligeledes inden for ét procentpoint af normfordelingens forventede andel i alle år.

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

Målsætningen fra seneste kvalitetsrapport om fortsat at ligge inden for normfordelingen for før-skriftlige færdigheder er jf. ovenstående tilnærmelsesvis opfyldt. Det er en opmærksomhed, at der i skoleåret 2021/2022 har været en lille stigning i andelen af elever med behov for en særlig indsats overfor før-skriftlige færdigheder, sammenlignet med tidligere år.

Børn og Kultur vurderer samlet set, at O. klasseeleverne generelt har et tilfredsstillende sprogligt udgangspunkt med sig fra børnehaven. Særligt omkring de talesproglige færdigheder, er det dog en fortsat opmærksomhed, at en lidt større andel end forventet ud fra normfordelingen, har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats.

4.1.4 Opfølgning på sprogvurderinger

I alle institutionsområder skal sprogvurderingsresultaterne drøftes lokalt og i samarbejde med skolerne, så sprogindsatsen kan justeres efter behov.

Som en del af Strategi for sprog, læsning og skrivning, som Børne- og Skoleudvalget godkendte i maj 2016, skal der hvert efterår afholdes evalueringssamtaler mellem dagtilbud og indskoling omkring børnegruppen, der er startet i skole til august. Som en del af evalueringssamtalen skal resultatet af sprogvurderingerne drøftes med henblik på at justere sprogindsatsen samt at skabe sammenhæng i indsatsen mellem dagtilbud og skole.

4.2 Motorikvurderinger

Børns sproglig og motoriske udvikling hænger uløseligt sammen. Forskning viser, at de mindste børns motoriske udvikling har stor indflydelse på udvikling af sproget. Gode motoriske færdigheder er desuden af stor betydning for børns sundhed samt fysiske og psykiske trivsel, da gode motoriske færdigheder er en forudsætning for deltagelse i leg og fysisk aktivitet, og det er med til at styrke barnets trivsel, selvværd og sociale relationer. Derfor er det væsentligt at kigge på dagtilbuddenes understøttelse af børnenes motoriske udvikling, når kvaliteten af dagtilbuddene skal vurderes.

Favrskov Kommune igangsatte i 2018 indsatsen Motorik og Bevægelse, der er en tværgående motorisk indsats fra 0-10 år, hvor sundhedspleje, dagtilbud, skole og PPR har arbejdet målrettet med at videreudvikle lærings- og bevægelsesmiljøer, der understøtter børns motoriske udvikling, samt motorikvurderinger af alle børn. Målet for indsatsen er, at alle børn i Favrskov Kommune skal blive så motorisk dygtige som muligt. Derudover har dagtilbuddene fokus på at indrette læringsmiljøer, der udfordrer og stimulerer børnenes motoriske færdigheder.

På dagtilbudsområdet har det siden 2018 været retningslinjen, at der gennemføres motorikvurderinger af alle to- og fireårige, og hvor der ellers vurderes et behov. I 2021 blev der foretaget vurderinger på 75 pct. af de toårige og 84 pct. af de fireårige. Vurderingen laves med redskabet Rambøll Motorik. Vurderingen er baseret på hverdagsobservationer af barnet og tager udgangspunkt i seks tematikker, der alle er betydningsfulde i arbejdet med børns motorik. På baggrund af motorikvurderingen inddeles børnene i nedenstående tre kategorier (grøn position, gul position og rød position). For hver position er angivet retningslinjer for hvordan der følges op:

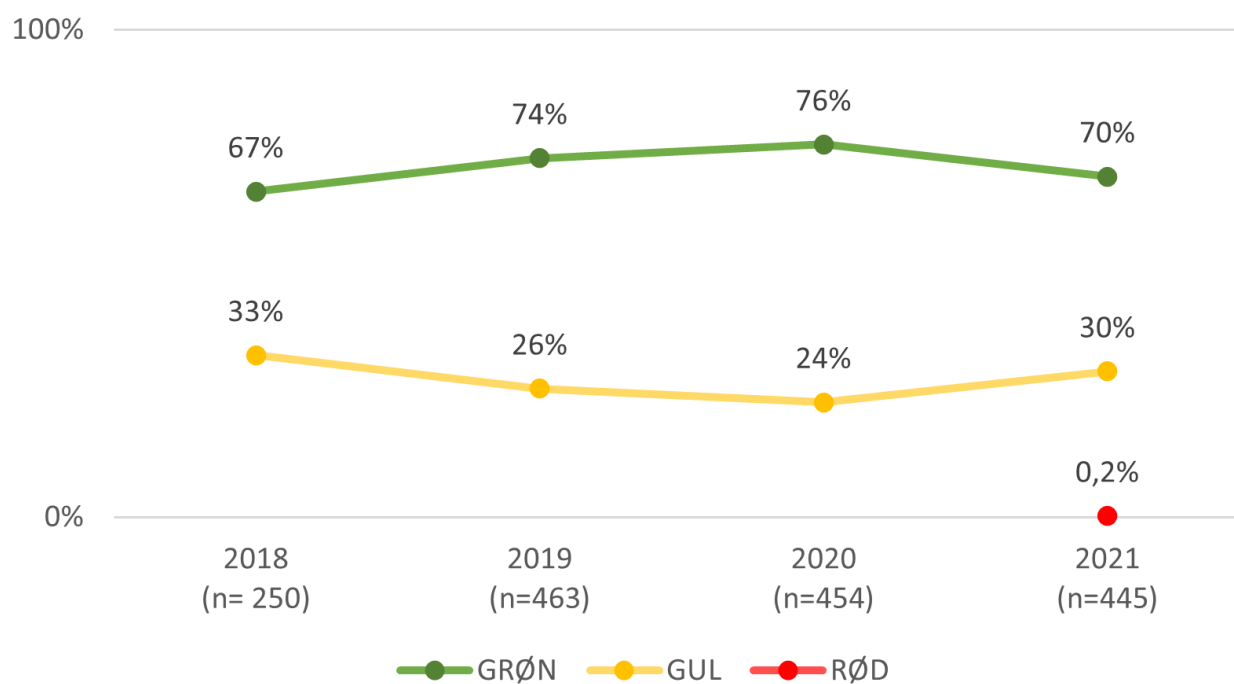
- Børn i grøn position har en alderssvarende motorisk udvikling, og deres fortsatte udvikling understøttes gennem den generelle motoriske indsats, der er i det almene pædagogiske læringsmiljø.
- Børn i gul position drøftes ud fra en faglig helhedsvurdering i dagtilbuddet, og der tages stilling til, om der skal ske yderligere inddragelse af fagpersoner fra PPR. Der udarbejdes handleplan og iværksættes målrettet indsats. Børn i gul position genvurderes efter tre måneder. De fleste børn i gul position beskrives som 'motorisk uøvede', men der kan også være tale om 'motorisk usikre' børn.
- Børn i rød position drøftes på netværksmøde på baggrund af indstilling til PPR. Der udarbejdes handleplan og iværksættes målrettet indsats. Børn i rød position genvurderes efter tre måneder. Børn i rød position beskrives som 'motorisk usikre'^[16].

Inddelingen baserer sig ikke på et normstudie, hvorfor der ikke er knyttet en specifik forventning til andelen af børn, der placerer sig i hver kategori. Inddelingen er hovedsageligt et arbejdsredskab, der hjælper til at identificere børn, der har gavn af en motorikindsats, og angiver hvilken opfølgning, der skal være i forhold til det enkelte bar,.

Nedenstående figurer viser, hvordan motorikvurderinger af børn på to, fire og fem-seks år fordeler sig på rød, gul og grøn position i perioden fra 2018-2021.

16. Inddelingen i kategorier er udarbejdet af Favrskov Kommune som en del af indsatsen Motorik og Bevægelse.

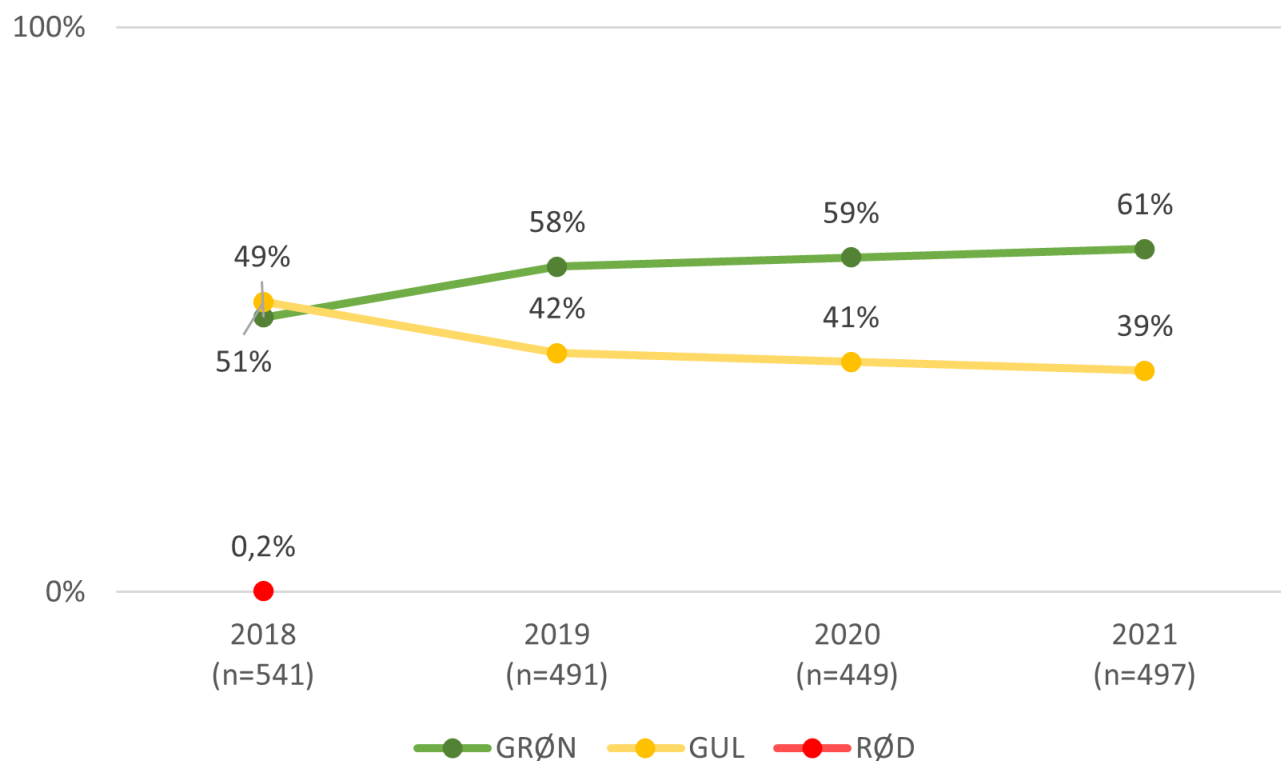
Figur 4.2a Udvikling i motorikvurderinger 2018-2021, toårige

Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet august 2022

Note: Figuren medtager kun dt enkelte barns første motorikvurdering.

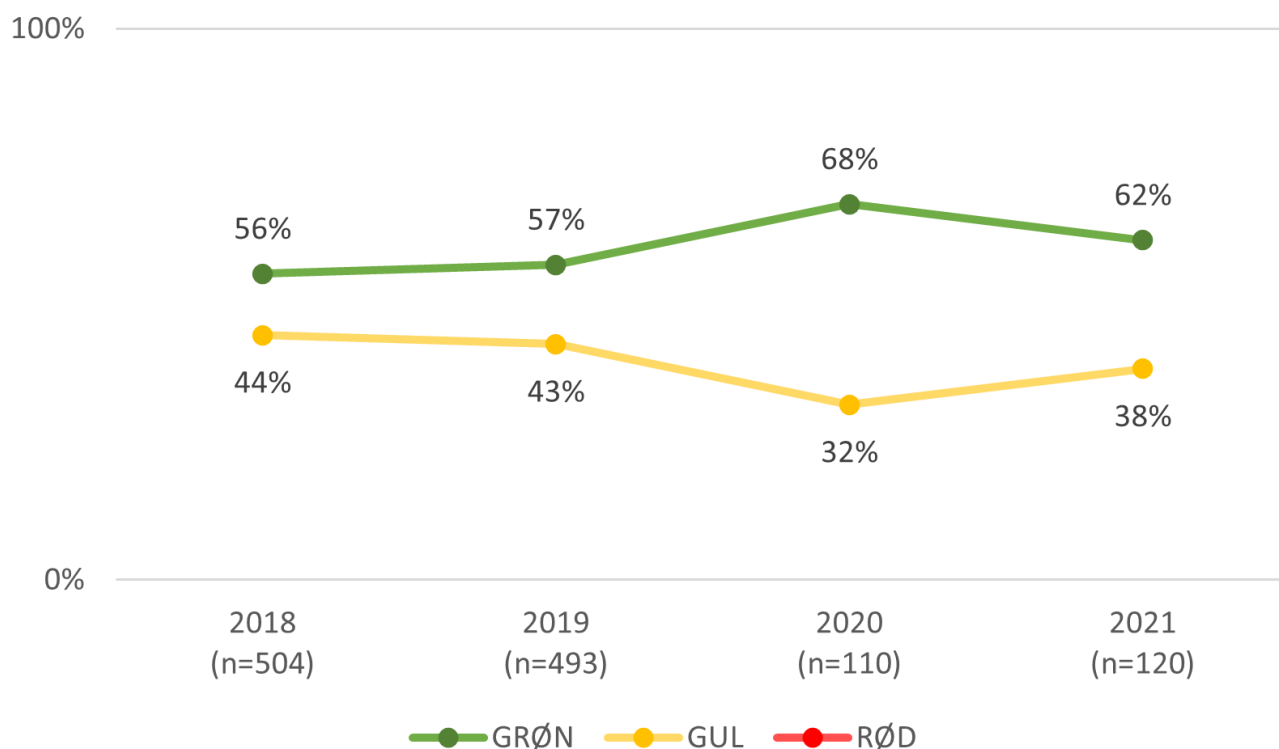
Figur 4.2b Udvikling i motorikvurderinger 2018-2021, fireårige

Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet august 2022

Note: Figuren medtager kun det enkelte barns første motorikvurdering.

Figur 4.2c Udvikling i motorikvurderinger 2018-2021, fem- og seksårige

Kilde: Udtræk fra Hjernen & Hjertet august 2022

Note: Figuren medtager kun det enkelte barns første motorikvurdering.

Ovenstående figurer viser, at der er i perioden for indsatsen Motorik og Bevægelse, generelt har været en positiv udvikling i børnenes motoriske færdigheder. I alle aldersgrupper er en større andel i grøn position i 2021 sammenlignet med 2018. Samtidig viser genvurderingerne af børn i gul eller rød position, at mange flytter sig til grøn position efter en målrettet indsats. I 2021 rykkede 60 pct. (ud af 33) toårige børn, der blev genvurderet fra gul til grøn position. Samme tal var 50 pct. (ud af 20) for de genvurderede fireårige børn^[17]. Det indikerer, at der for en stor del af børnene i gul position er tale om mindre motoriske udfordringer, der kan håndteres med en kortvarig målrettet indsats, fordi børnene blot er uøvede.

Opfølgning på målsætning fra seneste kvalitetsrapport

I den seneste kvalitetsrapport blev der opsat en målsætning om, at der både ved to- og fireårsvurderingen ikke skal være institutionsområder med mere end 40 pct. af børnene i gul kategori ved første motorikvurdering. 4 ud af 7 områder indfrier denne målsætning for de toårige, imens det kun er 2 ud af 7 for de fireårige. Der er dog samlet set færre børn der vurderes motorisk usikre/uøvede (gul position) i 2021 sammenholdt med 2018.

Det er i den forbindelse vigtig at have for øje, at resultaterne ikke nødvendigvis er udtryk for en forskel i kvaliteten af de forskellige områders arbejde med motorik, men også kan være udtryk for forskelle i de motoriske forudsætninger børnene kommer med.

17. Blandt de 5-6årige blev kun 4 genvurderet i 2021.

Det er dog en opmærksomhed, at nogle dagtilbud, særligt efter Covid-19 nedlukningen, kun i lav grad lever op til retningslinjen om, at alle børn i gul position genvurderes efter 3 måneder. I 2021 fik kun 25 pct. af de toårige og 10 pct. af de fireårige i gul position foretaget en genvurdering.

Det er også en opmærksomhed, at der blandt de toårige og fem-seksårige har været en stigning i andelen i gul position fra 2020 til 2021. Faldet er sammenfaldende med nedlukningen som følge af Covid-19. En mulig årsag kan derfor være de mere begrænsede muligheder for fysisk aktivitet under nedlukningen af dagtilbud, skoler og fritidsaktiviteter.

4.2.1 Opfølgning på resultater fra motorikvurderinger

Resultaterne af motorikvurderinger er i løbet af projektet Motorik og Bevægelse blevet drøftet lokalt i dagtilbudsområderne med henblik på at justere indsatsen. I drøftelserne har det skulle indgå, hvordan indretningen ude og inde sætter rammen for et motorisk udfordrende læringsmiljø. Det har desuden skulle drøftes, hvordan forældrene kan klædes bedre på og inddrages mere i indsatsen.

Projektet Motorik og Bevægelse løber til og med 2022 og er inde i en forankringsfase. En af de konklusioner, der er draget af projektet er, at en målrettet indsats med henblik på at understøtte barnets motoriske udvikling, hjælper barnet på vej til en alderssvarende motorisk udvikling. Herudover hjælper arbejdet med motorikvurderinger til en systematisk opsporing af børn med motoriske udfordringer. Erfaringerne fra projektperioden tyder også på, at en målrettet og systematisk indsats skærper opmærksomheden på børns motoriske udvikling mere generelt og sætter sig spor i det almene bevægelsesmiljø i dagtilbud og skoler.

Der skal i løbet af efteråret 2022 tages stilling til, hvordan arbejdet med motorikvurderinger og indsatser skal videreføres fremadrettet.

The background is a solid teal color with several large, overlapping, curved lines in a lighter shade of teal. These lines sweep across the page from the bottom left towards the top right, creating a sense of movement and depth.

Børn og Kultur Favrskov Kommune

Godkendt i Byrådet 25. oktober 2022